

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

**KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ
KAPSAMINDA TARIMA DAYALI
YATIRIMLARIN DESTEKLENMESİ
2025 BAŞVURU DÖNEMİ**

Tebliğ No: 2024/43

UYGULAMA REHBERİ EKLERİ

İÇİNDEKİLER

1. EKLER.....	4
KONU BAŞLIKLARI, KONU KODLARI VE UYGUN BAŞVURU NİTELİĞİ.....	4
TARIMA DAYALI EKONOMİK YATIRIMLAR	4
KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI.....	5
TARIMA DAYALI EKONOMİK YATIRIMLAR KAPASİTE TABLOSU.....	6
KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI KAPASİTE TABLOSU	8
Ek-1A	9
İDARİ UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ	9
Ek-1B.....	10
BAŞVURU SAHİBİ VE PROJENİN UYGUNLUK DEĞERLENDİRME TABLOSU	10
Ek-2	11
REFERANS FİYAT LİSTESİ.....	11
MAKİNE PARKI KONUSUNDA ALINABİLECEK MAKİNE VE EKİPMANLARA AİT REFERANS FİYAT LİSTESİ*	17
KENDİ YÜRÜR MAKİNELERE AİT REFERANS FİYAT LİSTESİ.....	19
Ek-3	20
Ek-4	20
Ek-5	21
Ek-6	21
AKILLI/HASSAS TARIM UYGULAMALARI, TARIMSAL BİLİŞİM VE ÇİFTLİK BİLGİ SİSTEMİ UYGULAMALARI	21
Ek-7	22
ZANAATKARLIK (EL SANATLARI) ÜRÜNLERİ İLE KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLER KAPSAMINDA DESTEKLENECEK FAALİYETLER	22
Ek-8	23
KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI İÇİN ARICILIK VE ARI ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAKETLENMESİNE YÖNELİK YATIRIMLARDA HİBEYE ESAS BÜTÇE KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLECEK MALZEMELER	23
Ek-9	24
YAĞMUR HASADI İÇİN JEOMEMBRAN GÖLET YAPIMINA YÖNELİK BAŞVURULARDA BAŞVURU SAHİBİ TARAFINDAN SUNULMASI GEREKEN BİLGİ, BELGELER VE REFERANS METRAJ LİSTESİ	24
2. TAAHHÜTNAMELER, TUTANAKLAR VE RAPORLAR	26
GENEL TAAHHÜTNAME	27
TARAFSIZLIK VE GİZLİLİK BELGESİ *	28
TAAHHÜTNAME*	29
ÖRTÜ ALTI KAYIT SİSTEMİ TAAHHÜTNAMESİ	30
HAYVAN VARLIĞI TAAHHÜTNAMESİ	31
TAAHHÜTNAME	32
TAAHHÜTNAME	33
KESİN TEMİNAT MEKTUBU.....	34
TEKNİK RAPOR	35
YATIRIM YERİ TESPİT TUTANAĞI.....	36
HİBE SÖZLEŞMESİNE UYGUNLUK RAPORU	37
LEVHA ÖRNEĞİ	38
3. ÖDEME İLE İLGİLİ EKLER	39
ÖDEK-1	40
ÖDEK-2.....	41
ÖDEME İCMAL TABLOSU.....	41
ÖDEK-3.....	42
UYGULAMA SÖZLEŞMELERİ LİSTESİ.....	42
ÖDEK-4/A.....	43
MAKİNE VE EKİPMAN TESPİT TUTANAĞI	43
No	43
MAKİNE EKİPMAN ADI.....	43
ADET	43
MARKASI/MODELİ.....	43
İMAL YILI.....	43
KAPSAMI	43
HİBEYE ESAS	43
AYNI KATKI.....	43
ÖDEK-4/B	44
MAKİNE VE EKİPMAN TESPİT TUTANAĞI	44
ÖDEK-5/A.....	45
İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI	45
ÖDEK-5/B	46
İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI	46
ÖDEK-5/C.....	47
İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI	47
ÖDEK-5/D.....	48
İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI	48
ÖDEK-6.....	49
HAYVAN VARLIĞI TESPİT TUTANAĞI	49
ÖDEK-7.....	50
YATIRIMCI-YÜKLENİCİ/TEDARİKÇİ TUTANAĞI	50
4. PROJE RAPORLARI.....	51
İLERLEME RAPORU	52
NİHAİ RAPOR	53

ÖRNEK İZLEME TUTANAĞI	59
5. DEĞİŞİKLİK YAPILMASI İLE İLGİLİ FORMLAR.....	60
EK-10.A	61
Değişiklik Talep Formu (DTF).....	61
EK-10.B.....	62
Poz Değişikliği Talep Formu (PDTF)	62
EK-10.C.....	63
POZ DEĞİŞİKLİĞİ KARAR BİLDİRİM FORMU	63
EK-10.Ç.....	64
ZEYİLNAME.....	64

Tebliğ ekinde yer alan eklere bu uygulama rehberi eklerinde ayrıca yer verilmemiştir.

2025 başvuru dönemi için Resmî Gazete’de yayımlanan Tebliğe ek olarak www.tarimorman.gov.tr adresinde yayımlanan güncel uygulama rehberi, Genel Müdürlük talimatları ve duyurular da dikkate alınmalıdır.

Bu uygulama esaslarında geçen “Tebliğ” ibaresi 2024/43 No.lu Tebliği ifade etmektedir.

1. EKLER

Konu Başlıkları, Konu Kodları ve Uygun Başvuru Niteliği Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar

Konu Adı	Konu Kodu	Alt Konu Kodu	Alt Konu Adı	Alt Konu Adları	Yatırım niteliği, Hibeye esas proje tutarı üst limiti, Başvuru kabulü				
					Yeni Tesis	Kısmen Yapılmış Yatırımların Tamamlanması	Kapasite Artırımı	Teknoloji Yenileme ve/veya Modernizasyon	
					20.000.000 TL	18.000.000 TL	16.000.000 TL	16.000.000 TL	
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması	TÜİ	A	Tıbbi ve Aromatik Bitkilere Yönelik Yatırımlar		✓	✓	✓	✓	
		B	Bitkisel Ürünler Yönelik Yatırımlar		✓	✓	✓	✓	
		C	Hayvansal Ürünler Yönelik Yatırımlar	Hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	✓	✓	✓	✓	
				Kırmızı et ve kanatlı eti parçalama ile mamul madde üretimi	✓	✓	✓	✓	
				Su ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	✓	✓	✓	✓	
				Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların derileri ile küçükbaş hayvanların yapağlarının işlenmesi	✓	✓	✓	✓	
				Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımlar	İşleme, Paketleme ve Depolama	✓	✓	✓	✓
					Süt Toplama Merkezleri	✓	✗	✗	✓
		An ürünlerinin işlenmesi	✓	✓	✓	✓			
		Ç	Çelik Silo Konusuna Yönelik Yatırımlar		✓	✗	✗	✓	
D	Soğuk Hava Deposu Konusuna Yönelik Yatırımlar		✓	✗	✗	✓			
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY	A	Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim Yönelik Yatırımlar		✓	✗	✗	✓	
		B	Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar*		✓	✓	✓	✓	
		C	Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar		✓	✓	✓	✓	
		Ç	Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar**		✗	✗	✓	✓	
		D	Kültür Mantarı Üretimine Yönelik Yatırımlar		✓	✓	✓	✓	
		E	Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar***		✓	✓	✓	✓	
		F	Kanatlı Hayvan Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar		✓	✓	✓	✓	
Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına Yönelik Yatırımlar	YEÜ				✗	✗	✓	✓	
Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	SÜİ	A	Denizlerde Yetiştiricilik		✓	✓	✓	✓	
		B	İç Sularda Yetiştiricilik		✓	✓	✓	✓	
		C	TDİOSB Yetiştiricilik		✓	✓	✓	✓	
Hayvansal ve Bitkisel Orijinli Gübre İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması	HOG	A	Hayvansal Orijinli Gübre		✓	✓	✓	✓	
		B	Bitkisel Orijinli Gübre		✓	✓	✓	✓	

✓ : Başvuru yapılabilir.

✗ : Başvuru yapılamaz.

* Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği konusunda Bakanlığımız üretim planlamasına göre su kısıtı olan havzalarda yeni tesis ve kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğinde yapılan başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

** Üretim planlaması kapsamında kanatlı eti üretimi amaçlı yetiştiricilikte planlı üretim bölgesi olarak belirlenen illerde kanatlı eti üretimine yönelik başvurular için tüm yatırım nitelikleri hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

***Büyükbaş ve küçükbaş hayvan kesimhanelerine yönelik yatırımlara yönelik yeni tesis ve kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğinde hibe desteği verilmeyecek iller Tebliğin ekinde verilmiştir.

Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları

PROJE KONUSU	KONU KODU	ALT KONU KODU	ALT KONU	Hibe Esas Proje Tutarı Üst Limiti: 8.000.000 TL				
				Alt Konu Adları	Yatırım Niteliği Başvuru Kabulü*			
					Yeni Tesis	Kısmen Yapılmış Yatırımların Tamamlanması	Kapasite Artırımı	Teknoloji Yenileme
					01	02	03	04
Aile İşletmeciliği Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Altyapı Yatırımları	AİFG	AİFG-A	Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması*	Bitkisel Ürünler Yönelik Yatırımlar	✓	✓	✓	✓
				Hayvansal Ürünler Yönelik Yatırımlar	✓	✓	✓	✓
				Süt ve Süt Ürünlerine Yönelik Yatırımlar	✓	✓	✓	✓
				Süt Toplama Merkezleri	✓	✗	✗	✓
		AİFG-B	Tarımsal Ürünlerin Depolanması	Çelik Silo	✓	✗	✗	✓
				Soğuk Hava Deposu	✓	✗	✗	✓
		AİFG-C	Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	Ahır Ve Ağıl Yatırımları**	✓	✓	✓	✓
				Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim	✓	✗	✗	✓
				Yağmur Hasadı İçin Jeomembran Gölet Yapımına Yönelik Yatırımlar	✓	✗	✗	✗
		AİFG-Ç	Kültür Mantarı	✓	✓	✓	✓	
		AİFG-D	Yenilenebilir Enerji Tesisleri Yapımına Yönelik Yatırımlar	✗	✗	✓	✓	
		Arıcılık ve Arı Ürünlerine Yönelik Yatırımlar	AÜİP			✓	✗	✓
Bilişim Sistemleri ve Eğitimi Yatırımları	BSY			✗	✗	✗	✓	
El Sanatları ve Katma Değerli Ürünler Yönelik Yatırımlar	ESKÜ			✓	✗	✓	✓	
İpek Böceği Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	İPY			✓	✗	✗	✓	
Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	SÜY			✓	✓	✓	✓	
Tarımsal Amaçlı Örgütler İçin Makine Parkı Yatırımları	MP			✓	✗	✗	✓	
Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	TABY			✓	✓	✓	✓	

✓ : Başvuru yapılabilir.

✗ : Başvuru yapılamaz.

*Uygulama esaslarında konu bazında belirtilen kısıtlara ayrıca bakılmalıdır.

** Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği konusunda Bakanlığımız üretim planlamasına göre su kısıtlı olan havzalarda yeni tesis ve kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğinde yapılan başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar Kapasite Tablosu

Konu	Konu Kodu	Alt Konu		En Az	En Fazla
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar	TÜİ-A	Tıbbi ve Aromatik Bitkilere Yönelik Yatırımlar	-	-	-
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar	TÜİ-B	Bitkisel Ürünlere Yönelik Yatırımlar	-	-	-
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar	TÜİ-C	Hayvansal Ürünlere Yönelik Yatırımlar	Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması	-	-
			Kırmızı Et Parçalama Tesisi	0,5 ton/gün	10 ton/gün
			Kanatlı Eti Parçalama Tesisi	0,5 ton/gün	5 ton/gün
			Su Ürünlerinin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması	100 ton/yıl	2.000 ton/yıl
			Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvanların Derileri ile Küçükbaş Hayvanların Yapağlarının İşlenmesi	-	-
			Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması	5 ton/gün	-
			Süt ve Süt Ürünlerine Yönelik Yatırımlar (Süt Toplama Merkezleri)	-	-
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar	TÜİ-Ç	Tarımsal Ürünlerin Depolanması	Çelik Silo	-	-
	TÜİ-D		Soğuk Hava Deposu	1.500 m3	10.000 m3
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY-A	Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim Yönelik Yatırımlar	-	3 da	-
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY-B	Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	Damızlık Hayvan Yetiştiriciliği (Sığır)	25 baş*	-
			Damızlık Hayvan Yetiştiriciliği (Manda)	25 baş*	-
			Büyükbaş Besi Yetiştiriciliği (Sığır)	25 baş	-
			Büyükbaş Besi Yetiştiriciliği (Manda)	25 baş	-
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY-C	Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	Süt Hayvancılığı (Koyun-Keçi)	150 baş	-
			Besi Hayvancılığı (Koyun-Keçi)	150 baş	-
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY-Ç	Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	Broyler (Tavuk)	5.000 broyler/dönem	100.000 broyler/dönem
			Yumurta Tavukçuluğu	7.500 yumurta tavuğu/dönem	100.000 yumurta tavuğu/dönem
			Hindi	1.000 hindi/dönem	15.000 hindi/dönem
			Kaz	350 kaz/dönem	3.000 kaz/dönem
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY-D	Kültür Mantarı Üretimine Yönelik Yatırımlar	-	-	-
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY-E	Büyükbaş ve Küçükbaş Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar	Büyükbaş Hayvan Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar	-	-
			Küçükbaş Hayvan Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar	-	-
Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırımlar	TÜY-F	Kanatlı Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar	Kanatlı Hayvan Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar (Tavuk)	1.000 adet/saat	5.000 adet/saat
			Kanatlı Hayvan Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar (Hindi)	100 adet/saat	1.000 adet/saat

			Kanatlı Hayvan Kesimhanelerine Yönelik Yatırımlar (Kaz)	100 adet/saat	1.000 adet/saat
Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına Yönelik Yatırımlar	YEÜ	-	-	İşletme yıllık enerji ihtiyacının %51'i	İşletme yıllık enerji ihtiyacının %110'u
Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	SÜİ-A	-	Tuzlu Su/Denizlerde Yetiştiricilik	-	-
	SÜİ-B	-	Tatlı Su/İç Sularda Yetiştiricilik	-	-
	SÜİ-C	-	TDİOSB Yetiştiricilik	-	-
Hayvansal ve Bitkisel Orijinli Gübre İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar	HOG-A	Hayvansal Orjinli Gübre (Ahır veya Çiftlik Gübresi)	-	-	-
			-	-	-
	HOG-B	Bitkisel Orjinli Gübre	-	-	-

* Sağmal ve gebe düve/manda

Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları Kapasite Tablosu

Konu	Konu Kodu	Alt Konu	En Az	En Fazla	
Aile İşletmeciliği Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Altyapı Yatırımları	AİFG-A	Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması	Süt ve Süt Ürünlerine Yönelik Yatırımlar (İşleme, Paketleme ve Depolama)	-	10 ton/gün
			Süt ve Süt Ürünlerine Yönelik Yatırımlar (Süt Toplama Merkezleri)	-	-
			Et İşleme/Parçalama	-	0,5 ton/gün
			Hayvansal Ürünlere Yönelik Yatırımlar (Diğer)	-	-
			Bitkisel Ürünlere Yönelik Yatırımlar	-	-
	AİFG-B	Tarımsal Ürünlerin Depolanması	Soğuk Hava Deposu	-	-
			Çelik Silo	-	-
	AİFG-C	Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	Kapalı Ortamda Bitkisel Üretime Yönelik Yatırımlar	0.5 da	10 da
			Ahır Yatırımları (Damızlık-Sığır)	5 baş*	-
			Ahır Yatırımları (Damızlık-Manda)	5 baş*	-
			Ahır Yatırımları (Besi-Sığır)	5 baş	-
			Ahır Yatırımları (Besi-Manda)	5 baş	-
			Ağıl Yatırımları-Süt Hayvancılığı (Koyun-Keçi)	25 baş	-
			Ağıl Yatırımları-Besi Hayvancılığı (Koyun-Keçi)	25 baş	-
	AİFG-Ç	Kültür Mantarı Üretimine Yönelik Yatırımlar	-	100 m2'lik kapalı alanda	-
-			-	-	
AİFG-D	Yenilenebilir Enerji Tesisleri Yapımına Yönelik Yatırımlar	-	İşletme yıllık enerji ihtiyacının %51'i	İşletme yıllık enerji ihtiyacının %110'u	
Arıcılık ve Arı Ürünlerine Yönelik Yatırımlar	AÜİP	Arı Yetiştiriciliği	-	30 kovan	500 kovan
		Arı Ürünlerinin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması	-	-	-
Bilişim Sistemleri ve Eğitimi Yatırımları	BSY	-	-	-	
El Sanatları ve Katma Değerli Ürünlere Yönelik Yatırımlar	ESKÜ	-	-	-	
İpek Böceği Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	İPY	-	-	200 fidanlık dut bahçesi	10.000 fidanlık dut bahçesi
Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	SÜY	Tatlı Su/İç Sularda Yetiştiricilik	-	-	
		Tuzlu Su/Denizlerde Yetiştiricilik	-	-	
Tarımsal Amaçlı Örgütler İçin Makine Parkı Yatırımları	MP	-	-	-	
Tıbbi Ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	TABY	-	-	Üretim: 5 dekar İşleme: 250 kg/yıl	-

* Sağmal ve gebe düve/manda

Ek-1A İDARİ UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

N O	BAŞVURUDA YÜKLENECEK BELGELER	Gerçek veya Tüzel Kişi	Yatırım Niteliği	Uygun/ Uygun Değil/ Muaf
1	Tüzel kişilik ana sözleşmesinin (varsa değişikliklerin) yayımlandığı Ticaret Sicil Gazetesi	T	1-2-3-4	
2	Uygulama rehberinin yayımı tarihinden sonra alınmış Faaliyet Belgesi	T	1-2-3-4	
3	Yatırım için yetkili kurul kararı (tarımsal amaçlı örgütlerde genel kurul kararı) ile tüzel kişiliği temsile yetkili kişilerin temsil yetkisine ilişkin karar ve noter onaylı imza sirküleri	T	1-2-3-4	
4	Kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular için başvuru sahibinin başvuru konusu ve niteliği ile ilgili Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olduğuna dair belge ile damızlık hayvan yetiştiriciliği başvurularında Soy Kütüğü Kayıt Belgesi	G/T	3-4	
5	İşletme Sınıfı ve KOBI Vasfı Belgesi veya mali bilanço, gelir tablosu ve vergi levhası	T	1-2-3-4	
6	İnşaat işleri alımlarında inşaat metraji, keşif özeti, teknik şartnamesi	G/T	1-2-3-4	
7	Makine ve ekipman alımlarında makine ve ekipman teknik şartnamesi, bina büyüklüğü ile alınan makine ve ekipmanın uyumlu ve üretim aşamalarında gerekli olduğuna dair "Teknik Rapor"	G/T	1-2-3-4	
8	Traktör kullanımı gerektiren makine ve ekipman alımlarında başvuru sahibinin alınacak makine ve ekipmanın kullanımını sağlayacak güçte traktörü olduğuna dair ruhsat veya yeni tesis/kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğindeki başvurular için taahhütname	G/T	1-2-3-4	
9	Tapu kaydı (web tapu üzerinden ya da tapu müdürlüğünden alınacak malik için detaylı Şerh/Beyan/İrtifak bilgisi içeren belge), arazi kiralık ise kira kontratı, hisseli araziler için muvafakatname ve tesisin faaliyetine engel olabilecek ölçüde başka bir tesis kurmayacaklarını beyan ettikleri taahhütname	G/T	1-2-3-4	
10	Proje başvuruları için başvuruya esas yeni avan proje/tatbikat projesi (PDF ve DWG formatında), alınması planlanan makine ve ekipmana ait ölçekli yerleşim planı ve tatbikat projesi ile başvurulması halinde müelliflere ait oda kayıt belgeleri, avan proje ile başvurulması halinde müelliflere ait diploma,	G/T	1-2-3-4	
11	22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu ve/veya 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında konulan şerhler için ilgili kurumdan yatırım yapılmasında sakınca olmadığına dair belge	G/T	1-2-3-4	
12	3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında alınan izin belgesi/izin gerekmediğine dair yazı veya taahhütname	G/T	1-2-3-4	
13	Kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğindeki başvurular için yapı ruhsatı veya yapı kullanma izin belgesi ya da başvuru sahibinin yatırım yerinin bağlı olduğu ilgili kurumdan alacağı yapı ruhsatı almasına gerek olmadığına dair yazı	G/T	2	
14	Kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular için yapı kullanma/yapı kayıt izin belgesi ya da başvuru sahibinin yatırım yerinin bağlı olduğu ilgili kurumdan alacağı yapı ruhsatı almasına gerek olmadığına dair yazı	G/T	3-4	
15	Kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular için başvuru konusu ve niteliği ile ilgili üretim izin belgesi (İşletme kayıt belgesi/işletme onay/şartlı onay belgesi), işyeri açma ve çalışma ruhsatı, demirbaş kayıt listesi, yatırıma ait fotoğraflar ile kapasite raporu veya ekspertiz raporu; varsa tesisin hastalıktan arı işletme olduğuna dair belge	G/T	3-4	
16	Kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurularda; sadece mevcut tesisin faaliyeti ile ilişkili olarak başvuru sahibi tarafından bankalardan alınan kredi nedeniyle yatırım yerinin ipotekli olması halinde, geri ödemelerinin düzenli yapıldığına dair ilgili bankadan alınan belge	G/T	3-4	
17	Genel Taahhütname	G/T	1-2-3-4	
18	Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine yönelik sabit yatırım proje başvurularında, başvuru sahibinin, nihai rapordan önce tesiste bulunması zorunlu hayvan varlığını karşılayacağına dair taahhütname ve/veya mevcut hayvan varlığı için Türkvet kaydı belgesi	G/T	1-2-3-4	
19	Ancılık ve arı ürünlerine yönelik başvurularda başvuru sahibinin AKS'ye kayıtlı olduğuna dair belge	G/T	1-2-3-4	
20	Coğrafi İşaret Tescil Belgesi	G/T	1-2-3-4	
21	Sözleşmeli Üretim Yönetim Sistemi Belgesi	G	3-4	
22	Adli sicil kayıt belgesi (Tüzel kişilerde yönetim kurulu üyeleri için), adli sicil kaydı olması durumunda mahkeme kararı	G/T	1-2-3-4	
23	İl/ilçe müdürlükleri döner sermayesine yatırılan KKYDP'ye ait başvuru ücret makbuzu	G/T	1-2-3-4	
24	İkametgâh belgesi	G/T	1-2-3-4	
25	Yatırımcının Bakanlık Kayıt Sistemine son beş yıldır kesintisiz olarak kayıtlı olduğuna dair belge	G/T	1-2-3-4	
26	Engellilik Sağlık Kurulu Raporu	G	1-2-3-4	
27	Başvuru sahibinin yaylacı/göçer olduğuna dair belge, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği konusunda karavan alımında yatırımcının hayvanlarını ikameti dışında bir yerde uzun süre konaklatığına dair belge	G/T	1-2-3-4	
28	Su ürünleri konusunda yeni tesis ve kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğinde proje sunan yatırımcıların ön izin belgesi almak için il müdürlüğüne vermiş oldukları kayda girmiş dilekçenin bir nüshası	G/T	1-2	
29	Başvuru sahibine ait SGK hizmet dökümü (Tüzel kişilerde yönetim kurulu üyeleri için)	G/T	1-2-3-4	
30	Yağmur hasadı için jeomembran gölet yapımına yönelik başvurular için taahhütname	G/T	1	

Not 1: Belgelerin tam olması bu belgelerin içeriklerinin uygun olduğu anlamına gelmez.

Not 2: Avan projede inşaat keşif, metraj şartı aranmaz. Projede üretime yönelik olarak yer alan makine ve ekipmanlar için ise ölçekli makine yerleşim planı ile bu makinelere ait teknik şartname eklenmelidir.

Not 3: Engellilik raporu, ikametgâh belgesi ve yatırımcının Bakanlık Kayıt Sistemine son 5 yıldır kesintisiz olarak kayıtlı olduğuna dair belgenin yüklenmesi isteğe bağlıdır. Söz konusu durumların var olması halinde buna dair belgelerin başvuru sistemine yüklenmesi başvuru sahibinin puan almasını sağlayacaktır. Bu belgelerin yüklenmemesi projenin elenme sebebi değildir.

Ek-1B
BAŞVURU SAHİBİ VE PROJENİN UYGUNLUK DEĞERLENDİRME TABLOSU

	KONTROL EDİLECEK KRİTERLER	EVET	HAYIR
1	Başvuru sahibi Tebliğin ilgili maddelerini haizdir.		
2	Başvuru konusu hibe desteği verilecek yatırım konularına uygundur.		
3	Başvuru formu ve işletme planı birbiri ile uyumlu ve ilişkilidir.		
4	Hibeye esas proje tutarı Tebliğde belirtilen hibeye esas proje tutarını aşmamaktadır.		
5	Hibe desteği tutarı hibeye esas proje tutarının %50'sini aşmamaktadır.		
6	Hibeye esas proje giderleri kapsamında sunulan harcamalar, hibe desteği verilecek uygun giderler kapsamındadır.		
7	Başvuru, mikro, küçük veya orta ölçekli işletme için yapılmıştır.		
8	Farklı gerçek/tüzel kişilerce hazırlanmış olsa dahi aynı yatırım alanlarında birbirleri ile ortak ekonomik ve/veya çıkar ilişkileri bulunan veya birbirlerini tamamlayan projelerle müracaat edilmemiştir.		
9	Birbirleri ile birebir aynı olan, kopya projelerle başvuru yapılmamıştır.		
10	İdari alan yapımı, kazı, dolgu, reglaj işleri gibi inşaat giderlerinde Tebliğde belirtilen oranlara uyulmaması		

Ek-2
REFERANS FİYAT LİSTESİ

Hibe kapsamına alındığı mevzuatta belirtilen ancak referans fiyat listesinde olmayan ve/veya özelliği referans fiyat listesinde bulunmayan makine ve ekipmanlar için öncelikle diğer kamu kurum ve kuruluşların referans fiyatları kullanılmak üzere İl Referans Fiyat Komisyonu tarafından referans fiyat belirlenir.

Makine Türü	Malzeme Adı	2025 REFERANS FİYATLAR (TL)
Bal Dinlendirme Tankları	Bal dinlendirme tankı 101-200 kg lık	₺11.455,00
Bal Dinlendirme Tankları	Bal dinlendirme tankı 201-300 kg lık	₺12.783,78
Bal Dinlendirme Tankları	Bal dinlendirme tankı 301 ve 400 kg arası	₺15.807,90
Bal Dinlendirme Tankları	Bal dinlendirme tankı 401 ve 500 kg arası	₺19.015,30
Bal Dinlendirme Tankları	Bal dinlendirme tankı 50-100 kg lık	₺11.455,00
Bal Dinlendirme Tankları	Bal tenekesi ısıtma (eritme) havuzu, çift cidarlı, 2 tenekelik	₺19.244,40
Bal Dinlendirme Tankları	Bal tenekesi ısıtma (eritme) havuzu, çift cidarlı, 4 tenekelik	₺24.742,80
Bal Dinlendirme Tankları	Bal tenekesi ısıtma(eritme) havuzu, çift cidarlı, 10 tenekelik	₺45.132,70
Bal Dinlendirme Tankları	Bal tenekesi ısıtma(eritme) havuzu, çift cidarlı, 6 tenekelik	₺31.386,70
Bal Dinlendirme Tankları	Bal tenekesi ısıtma(eritme) havuzu, çift cidarlı, 8 tenekelik	₺39.863,40
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, manuel, 4 çita kapasiteli	₺11.455,00
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, manuel, 6 çita kapasiteli	₺14.204,20
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 12 çita kapasiteli	₺77.321,25
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 12 çita kapasiteli, tam otomatik	₺83.163,30
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 20 çita kapasiteli	₺89.119,90
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 20 çita kapasiteli, tam otomatik	₺95.076,50
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 4 çita kapasiteli	₺31.844,90
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 4 çita kapasiteli, tam otomatik	₺65.980,80
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 6 çita kapasiteli	₺44.903,60
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 6 çita kapasiteli, tam otomatik	₺68.271,80
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 8 çita kapasiteli	₺57.962,30
Bal Süzme Makineleri	Bal süzme makinesi, motorlu, 8 çita kapasiteli, tam otomatik	₺71.250,10
Balya Makinesi*	Prizmatik balya makinesi, Haşbaylı	₺780.658,25
Balya Makinesi*	Prizmatik balya makinesi, Haşbaylı, 2 İpli	₺768.401,40
Balya Makinesi*	Prizmatik balya makinesi, Haşbaylı, 3 İpli	₺822.171,17
Balya Makinesi*	Prizmatik balya makinesi, Haşbaysız, 2 ipli	₺490.274,00
Balya Makinesi*	Prizmatik balya makinesi, Haşbaysız, 3 ipli	₺659.945,46
Balya Makinesi*	Rulo balya makinesi (Haşpaylı, rulo çapı en az 120 cm olanlar)	₺1.145.500,00
Balya Makinesi*	Rulo balya makinesi (Haşpaysız, rulo çapı en az 120 cm olanlar)	₺1.145.500,00
Buzlama Makinesi (Su Ürünleri İçin)	1 ton/gün kapasiteli	₺348.232,00
Buzlama Makinesi (Su Ürünleri İçin)	10 ton/gün kapasiteli	₺1.145.500,00

Buzlama Makinesi (Su Ürünleri İçin)	2 ton/gün kapasiteli	₺435.290,00
Buzlama Makinesi (Su Ürünleri İçin)	3 ton/gün kapasiteli	₺631.170,50
Buzlama Makinesi (Su Ürünleri İçin)	5 ton/gün kapasiteli	₺827.051,00
Buzlama Makinesi (Su Ürünleri İçin)	7,5 ton/gün kapasiteli	₺1.044.696,00
Canlı Balık Nakil Tankı	2100 Lt	₺57.275,00
Canlı Balık Nakil Tankı	2500 Lt	₺63.002,50
Canlı Balık Nakil Tankı	3000 Lt	₺74.457,50
Canlı Balık Nakil Tankı	3500 Lt	₺85.912,50
Canlı Balık Nakil Tankı	4000 Lt	₺87.058,00
Canlı Balık Nakil Tankı	5000 Lt	₺87.058,00
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Antep Fıstığı Soyma Makineleri - Kazan hacmi 101-200 litre olanlar	₺39.611,39
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Antep Fıstığı Soyma Makineleri - Kazan hacmi 201-300 litre olanlar	₺40.642,34
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Antep Fıstığı Soyma Makineleri - Kazan hacmi 301-400 litre olanlar	₺41.650,38
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Antep Fıstığı Soyma Makineleri - Kazan hacmi 50-100 litre olanlar	₺38.580,44
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Badem Soyma Makineleri - Elektrikli badem soyma	₺60.299,12
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Badem Soyma Makineleri - P.T.O tahrikli badem soyma	₺56.427,33
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Ceviz Soyma Makineleri - Ceviz soyma, Kazan hacmi 101-170 litre olanlar	₺39.611,39
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Ceviz Soyma Makineleri - Ceviz soyma, Kazan hacmi 171-250 litre olanlar	₺45.155,61
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Ceviz Soyma Makineleri - Ceviz soyma, Kazan hacmi 251-400 litre olanlar	₺102.980,45
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Ceviz Soyma Makineleri - Ceviz soyma, Kazan hacmi 50 litreye kadar olanlar	₺24.215,87
Ceviz, Badem ve Antep Fıstığı Soyma Makineleri	Ceviz Soyma Makineleri - Ceviz soyma, Kazan hacmi 50-100 litre olanlar	₺31.065,96
Çok Fonksiyonlu Bal Tankları	Çok fonksiyonlu bal tankı, 100 kg	₺23.940,95
Çok Fonksiyonlu Bal Tankları	Çok fonksiyonlu bal tankı, 150 kg	₺29.462,26
Çok Fonksiyonlu Bal Tankları	Çok fonksiyonlu bal tankı, 250 kg	₺34.960,66
Çok Fonksiyonlu Bal Tankları	Çok fonksiyonlu bal tankı, Mikserli, 100 kg	₺39.909,22
Çok Fonksiyonlu Bal Tankları	Çok fonksiyonlu bal tankı, Mikserli, 150 kg	₺47.881,90
Çok Fonksiyonlu Bal Tankları	Çok fonksiyonlu bal tankı, Mikserli, 250 kg	₺53.953,05
Fındık ve Ceviz Kurutma Makineleri	Ürün alma kapasitesi 0,7 ton	₺72.991,26
Fındık ve Ceviz Kurutma Makineleri	Ürün alma kapasitesi 1 ton	₺204.380,11
Fındık ve Ceviz Kurutma Makineleri	Ürün alma kapasitesi 2 ton	₺248.184,03
Fındık ve Ceviz Kurutma Makineleri	Ürün alma kapasitesi 3 ton	₺408.783,13
Fındık ve Ceviz Kurutma Makineleri	Ürün alma kapasitesi 5 ton	₺437.970,47
Fındık ve Ceviz Kurutma Makineleri	Ürün alma kapasitesi 7 ton	₺467.180,72
Fındık ve Ceviz Kurutma Makineleri	Ürün alma kapasitesi 9 ton	₺496.368,06

File sistemi (m2 Fiyatı)	%40 yoğunluklu	₺10,31
File sistemi (m2 Fiyatı)	%45 yoğunluklu	₺11,46
File sistemi (m2 Fiyatı)	%55 yoğunluklu	₺12,60
File sistemi (m2 Fiyatı)	%60 yoğunluklu	₺13,75
Kuluçka Dolabı (İnkübasyon Kabini Su Ürünleri)	100.000 yumurta kapasiteli	₺19.358,95
Kuluçka Dolabı (İnkübasyon Kabini Su Ürünleri)	200.000 yumurta kapasiteli	₺34.250,45
Meyve ve Sebze Kurutma Makineleri	Isıtma gücü 1000-1499 watt arası olanlar	₺31.661,62
Meyve ve Sebze Kurutma Makineleri	Isıtma gücü 1500-1999 watt arası olanlar	₺49.531,42
Meyve ve Sebze Kurutma Makineleri	Isıtma gücü 1999-2999 watt arası olanlar	₺56.977,17
Meyve ve Sebze Kurutma Makineleri	Isıtma gücü 2999-4499 watt arası olanlar	₺74.205,49
Meyve ve Sebze Kurutma Makineleri	Isıtma gücü 4499-5999 watt arası olanlar	₺125.294,79
Meyve ve Sebze Kurutma Makineleri	Isıtma gücü 500-999 watt arası olanlar	₺21.397,94
Meyve ve Sebze Kurutma Makineleri	Isıtma gücü 5999 watt'tan büyük olanlar	₺192.466,91
Mısır Silaj Makineleri**	Çift sıralı	₺468.120,03
Mısır Silaj Makineleri**	Dört Sıralı	₺916.400,00
Mısır Silaj Makineleri**	Sıra Bağımsız	₺378.015,00
Mısır Silaj Makineleri**	Tek sıralı	₺142.042,00
Mısır Silaj Makineleri**	Üç Sıralı	₺801.850,00
Mobil Güneş (Solar) Enerjisi Paket Sistemleri (5 kW'a kadar)	Toplam gücü 1000 W'a kadar solar enerji paketi	₺73.312,00
Mobil Güneş (Solar) Enerjisi Paket Sistemleri (5 kW'a kadar)	Toplam gücü 1001-2000 W arası solar enerji paketi	₺114.550,00
Mobil Güneş (Solar) Enerjisi Paket Sistemleri (5 kW'a kadar)	Toplam gücü 2001-3000 W arası Solar Sistemi Paketi	₺164.952,00
Mobil Güneş (Solar) Enerjisi Paket Sistemleri (5 kW'a kadar)	Toplam gücü 3001-4000 W arası Solar Sistemi Paketi	₺210.772,00
Mobil Güneş (Solar) Enerjisi Paket Sistemleri (5 kW'a kadar)	Toplam gücü 4001-5000 W arası Solar Sistemi Paketi	₺263.465,00
Ot Silaj Makineleri**	İş genişliği 130 cm'ye kadar	₺164.952,00
Ot Silaj Makineleri**	İş genişliği 131-150 cm	₺223.578,69
Ot Silaj Makineleri**	İş genişliği 151-180 cm	₺270.544,19
Ot Silaj Makineleri**	İş genişliği 181-210 cm	₺318.036,62
Polen Kurutma Fırını	Polen kurutma fırını, 25 kg/gün kapasiteli	₺27.537,82
Polen Kurutma Fırını	Polen kurutma fırını, 50 kg/gün kapasiteli	₺33.586,06
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), <20	₺1.145.500,00
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 0.5≤...<1	₺137.116,35
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 1.5≤...<2	₺178.972,92
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 2≤...<3	₺196.269,97
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 3≤...<4	₺215.376,91
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 4≤...<5	₺266.214,20
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 5≤...<6	₺297.394,71
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 6≤...<8	₺428.233,72
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 8≤...<9	₺493.664,68
Sabit Yem Karma Makineleri	Elektrikli - Depo hacmi (m ³), 9≤...<13	₺594.789,42

Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), <20	₺1.145.500,00
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 0.5≤...<1	₺137.116,35
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 1.5≤...<2	₺178.972,92
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 2≤...<3	₺196.269,97
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 3≤...<4	₺215.376,91
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 4≤...<5	₺266.214,20
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 5≤...<6	₺297.394,71
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 6≤...<8	₺428.233,72
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 8≤...<9	₺493.664,68
Sabit Yem Karma Makineleri	Traktör Kuyruk Milinden Hareketli - Depo hacmi (m ³), 9≤...<13	₺594.789,42
Sır Alma Tezgâhları	Çift kişilik sır alma tezgâhı	₺22.680,90
Sır Alma Tezgâhları	Tek kişilik sır alma tezgâhı	₺16.495,20
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Büyükbaş mobil süt sağım makineleri - Çift sağım başlıklı, çift güğümlü	₺25.934,12
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Büyükbaş mobil süt sağım makineleri - Çift sağım başlıklı, tek güğümlü	₺21.581,22
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Büyükbaş mobil süt sağım makineleri - Dört sağım başlıklı iki güğümlü	₺47.423,70
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Büyükbaş mobil süt sağım makineleri - Dört sağım başlıklı üç güğümlü	₺47.423,70
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Büyükbaş mobil süt sağım makineleri - Tek sağım başlıklı, çift güğümlü	₺19.313,13
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Büyükbaş mobil süt sağım makineleri - Tek sağım başlıklı, tek güğümlü	₺18.671,65
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Küçükbaş mobil süt sağım makineleri - Çift sağım başlıklı, tek güğümlü	₺21.397,94
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Küçükbaş mobil süt sağım makineleri - Dört sağım başlıklı, çift güğümlü	₺25.178,09
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Küçükbaş mobil süt sağım makineleri - Dört sağım başlıklı, tek güğümlü	₺23.826,40
Süt Sağım Makineleri (Mobil/Yarı Sabit)	Küçükbaş mobil süt sağım makineleri - Tek sağım başlıklı, tek güğümlü	₺15.464,25
Süt Soğutma Tankları	Sterilizasyon üniteleri - Süt güğümü sterilizasyon cihazı, en az 9 üniteli	₺520.286,10
Süt Soğutma Tankları	Sterilizasyon üniteleri - Süt soğutma tankı sterilizasyon ünitesi, 2000 litreye kadar tanklar için	₺178.239,80
Süt Soğutma Tankları	Süt boşaltma pompası - Süt boşaltma pompası, kapasitesi 10,1-15 t/h	₺83.163,30
Süt Soğutma Tankları	Süt boşaltma pompası - Süt boşaltma pompası, kapasitesi 15,1 ve üstü	₺89.119,90
Süt Soğutma Tankları	Süt boşaltma pompası - Süt boşaltma pompası, kapasitesi 5 t/h'e kadar	₺59.336,90
Süt Soğutma Tankları	Süt boşaltma pompası - Süt boşaltma pompası, kapasitesi 5,1-10 t/h	₺71.364,65
Süt Soğutma Tankları	Süt kabul tankı - Süt kabul tankı, 1000 lt, kantarlı	₺154.642,50
Süt Soğutma Tankları	Süt kabul tankı - Süt kabul tankı, 500 lt, kantarlı	₺136.772,70
Süt Soğutma Tankları	Süt Soğutma Tankları - Manuel yıkamalı, 1201-1600 litre, dikey	₺237.805,80

Süt Soğutma Tankları	Süt Soğutma Tankları - Manuel yıkamalı, 1601-2000 litre, dikey	₺297.371,80
Süt Soğutma Tankları	Süt Soğutma Tankları - Manuel yıkamalı, 1601-2000 litre, dikey, yarı silindirik	₺368.621,90
Süt Soğutma Tankları	Süt Soğutma Tankları - Manuel yıkamalı, 1601-2000 litre, yatay	₺428.187,90
Süt Soğutma Tankları	Süt Soğutma Tankları - Manuel yıkamalı, 250-400 litre, dikey	₺106.989,70
Süt Soğutma Tankları	Süt Soğutma Tankları - Manuel yıkamalı, 401-800 litre, dikey	₺166.326,60
Süt Soğutma Tankları	Süt Soğutma Tankları - Manuel yıkamalı, 801-1200 litre, dikey	₺202.226,57
Tahıl Kurutma Makineleri	10-12 m ³ yükleme kapasiteli, dizel yakıtlı	₺1.145.500,00
Tahıl Kurutma Makineleri	10-12 m ³ yükleme kapasiteli, gaz yakıtlı	₺1.145.500,00
Tahıl Kurutma Makineleri	12,1-15 m ³ yükleme kapasiteli, dizel yakıtlı	₺1.145.500,00
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 10,1-14 kW	₺103.484,47
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 14,1-18 kW	₺144.218,45
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 18,1-21 kW	₺187.357,98
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 2,6-3 kW	₺20.092,07
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 21 kW 'tan fazla olanlar	₺218.561,40
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 2-2,5 kW	₺20.046,25
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 3,1-4 kW	₺28.248,03
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 3-5 kW	₺38.694,99
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 4,1-5 kW	₺29.737,18
Yem Ezme Makineleri	Motor gücü 5,1-10 kW	₺81.765,79
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 1<...<2	₺97.756,97
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 10	₺647.115,86
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 12≤...<14	₺670.965,17
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 14≤...<16	₺757.267,14
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 16≤...<18	₺906.869,44
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 18≤...<20	₺1.038.143,74
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 2≤...<3	₺211.848,77
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 20≤...	₺1.145.500,00
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 3	₺269.856,89
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 4	₺340.076,04
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 5	₺356.869,07
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 6	₺436.435,50
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Dikey helezonlu, depo hacmi (m ³) 8	₺568.168,00
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 10	₺659.945,46
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 12	₺705.857,10

Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 12<...<14	₺715.937,50
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 14≤...<16	₺823.339,58
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 16≤...<18	₺1.145.500,00
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 18≤...<20	₺1.145.500,00
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 2≤...<3	₺223.028,85
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 20≤...	₺1.145.500,00
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 3	₺265.733,09
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 4	₺345.574,44
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 5	₺487.387,34
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 6	₺505.577,88
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay çift helezonlu, depo hacmi (m ³) 8	₺614.056,73
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 10 (m ³)	₺497.444,83
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 12 (m ³)	₺532.061,84
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 2,5 (m ³)	₺281.174,43
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 3,5 (m ³)	₺311.438,54
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 4 (m ³)	₺346.055,55
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 4,5 (m ³)	₺372.012,58
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 6 (m ³)	₺404.453,14
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 8 (m ³)	₺432.540,80
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay Tek Helezonlu 9 (m ³)	₺467.134,90
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay üç helezonlu, depo hacmi (m ³) 12≤...<14	₺681.526,68
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay üç helezonlu, depo hacmi (m ³) 2≤...≤3	₺200.462,50
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay üç helezonlu, depo hacmi (m ³) 4	₺326.307,13
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay üç helezonlu, depo hacmi (m ³) 6	₺389.630,37
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay üç helezonlu, depo hacmi (m ³) 8	₺600.242,00
Yem Karma ve Dağıtma Makineleri	Yatay üç helezonlu, depo hacmi (m ³) 9	₺606.656,80
Zeytinyağı Depolama Tankları	100 lt	₺18.923,66
Zeytinyağı Depolama Tankları	10000lt	₺95.969,99
Zeytinyağı Depolama Tankları	1000lt	₺36.495,63
Zeytinyağı Depolama Tankları	200 lt	₺21.627,04
Zeytinyağı Depolama Tankları	2000lt	₺51.364,22
Zeytinyağı Depolama Tankları	300 lt	₺24.330,42

Zeytinyağı Depolama Tankları	3000lt	₺66.232,81
Zeytinyağı Depolama Tankları	330 lt	₺27.033,80
Zeytinyağı Depolama Tankları	350 lt	₺29.737,18
Zeytinyağı Depolama Tankları	500 lt	₺32.440,56
Zeytinyağı Depolama Tankları	5000lt	₺81.101,40

* Başvuru sahibinin kendisine ait en az 20 dekar arazisi olmalıdır.

** Başvuru sahibinin kendisine ait en az 15 dekar arazisi olmalıdır.

MAKİNE PARKI KONUSUNDA ALINABİLECEK MAKİNE VE EKİPMANLARA AİT REFERANS FİYAT LİSTESİ*

Makine Türü	Malzeme Adı	2025 REFERANS FİYATLAR (TL)
Akülü Çay Hasat Makineleri	Bıçak kesme Uzunluğu 30 cm	₺11.455,00
Akülü Çay Hasat Makineleri	Bıçak kesme Uzunluğu 45 cm	₺12.027,75
Akülü Çay Hasat Makineleri	Bıçak kesme Uzunluğu 50 cm	₺12.600,50
Biçer/Biçer Bağlar	PTO'dan tahrikli, asılır, iş genişliği en az 130 cm	₺302.480,73
Biçerdövere Montajlı Sap Toplamalı Saman Makineleri	Biçerdövere Montajlı Sap Toplamalı Saman Makineleri	₺238.264,00
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 4 Diskli çayır biçme makinesi	₺201.722,55
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 5 Diskli çayır biçme makinesi	₺205.411,06
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 5 Diskli çayır biçme makinesi (koşullandırıcılı)	₺282.388,66
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 6 Diskli çayır biçme makinesi	₺231.757,56
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 6 Diskli çayır biçme makinesi (koşullandırıcılı)	₺309.078,81
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 7 Diskli çayır biçme makinesi	₺232.719,78
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 7 Diskli çayır biçme makinesi (koşullandırıcılı) (Traktörle Çekilir)	₺742.284,00
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 8 Diskli çayır biçme makinesi	₺243.304,20
Çayır Biçme Makineleri	Diskli Çayır Biçme Makineleri - 8 Diskli çayır biçme makinesi (koşullandırıcılı) (Traktörle Çekilir)	₺898.072,00
Çayır Biçme Makineleri	Düz Bıçaklı Çayır Biçme Makineleri - Çayır biçme makinesi (Bıçaklı) (Traktöre asılır)	₺128.296,00
Çayır Biçme Makineleri	Tamburlu Çayır Biçme Makineleri - 110-140 cm, tamburlu çayır biçme makinesi (Traktöre asılır)	₺64.216,73
Çayır Biçme Makineleri	Tamburlu Çayır Biçme Makineleri - 141-170 cm, tamburlu çayır biçme makinesi (Traktöre asılır)	₺82.498,91
Çayır Biçme Makineleri	Tamburlu Çayır Biçme Makineleri - 171-200 cm, tamburlu çayır biçme makinesi (Traktöre asılır)	₺107.402,08
Çekilir Tip Harman Makineleri	Çekilir Tip Harman Makineleri	₺475.267,95
Pnömatik Ekim Makineleri	Balta Ayaklı Tip - 6 sıralı pnömatik ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺384.131,97
Pnömatik Ekim Makineleri	Balta Ayaklı Tip - 6 sıralı pnömatik ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺317.074,40
Pnömatik Ekim Makineleri	Balta Ayaklı Tip - 7 sıralı pnömatik ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺516.849,60
Pnömatik Ekim Makineleri	Balta Ayaklı Tip - 7 sıralı pnömatik ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺423.514,26

Pnömatik Ekim Makineleri	Balta Ayaklı Tip - 8 sıralı pnömatik ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺555.956,97
Pnömatik Ekim Makineleri	Balta Ayaklı Tip - 8 sıralı pnömatik ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺449.677,48
Pnömatik Ekim Makineleri	Diskli Ayaklı Tip - 6 sıralı diskli tip pnömatik ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺494.924,73
Pnömatik Ekim Makineleri	Diskli Ayaklı Tip - 6 sıralı diskli tip pnömatik ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺412.861,11
Pnömatik Ekim Makineleri	Diskli Ayaklı Tip - 7 sıralı diskli tip pnömatik ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺610.757,69
Pnömatik Ekim Makineleri	Diskli Ayaklı Tip - 7 sıralı diskli tip pnömatik ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺514.925,16
Pnömatik Ekim Makineleri	Diskli Ayaklı Tip - 8 sıralı diskli tip pnömatik ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺700.335,79
Pnömatik Ekim Makineleri	Diskli Ayaklı Tip - 8 sıralı diskli tip pnömatik ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺580.653,95
Silaj Paketleme Makineleri	Silaj Paketleme Makinası 500 kg	₺1.145.500,00
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	16 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺201.149,80
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	16 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺176.223,72
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	17 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺210.245,07
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	17 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺183.096,72
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	18 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺212.215,33
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	18 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺189.992,63
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	19 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺210.863,64
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	19 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺195.422,30
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	20 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺222.135,36
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	20 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺200.851,97
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	21 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺226.717,36
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	21 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺206.442,01
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	22 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺232.582,32
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	22 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺212.032,05
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	23 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺239.272,04
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	23 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺216.155,85
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	24 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺245.984,67
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	24 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺220.279,65

Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	25 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺251.437,25
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	25 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺230.612,06
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	26 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺259.387,02
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	26 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺240.921,56
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	27 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺267.107,69
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	27 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺251.253,97
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	28 sıralı ekim makinesi (Gübre Depolu)	₺274.828,36
Üniversal Ekim Makineleri (Sıraya Ekim Makineleri)	28 sıralı ekim makinesi (Gübre Deposuz)	₺261.586,38

* Makine Parkı konusunda alınabilecek makine ve ekipmanlar uygulama esaslarında belirtilmiş olup bu listede yer almayan makine ve ekipmanlar için yukarıda verilen Referans Fiyat listesi dikkate alınacak, anılan listede de yer almayan makine ve ekipmanlar olması halinde ise İl Referans Fiyat Komisyonu tarafından referans fiyat belirlenecektir.

KENDİ YÜRÜR MAKİNELERE AİT REFERANS FİYAT LİSTESİ

Aracın Türü		Özelliği*	Hibeye Esas Proje Tutarı Üst Limiti (TL)
Frigorifik Araç	Minivan	Kasa hacmi: 5 m ³	680.000
	Panelvan (Uzun Şasi)	Kasa hacmi: 35 m ³	1.200.000
	Kamyon/Kamyonet	2000-2500 motor hacmi 3,5 ton kasa kapasiteli	1.200.000
		2501-3000 motor hacmi 3,5-10 ton kasa kapasiteli	1.600.000
		3001-3500 motor hacmi 5-10 ton kasa kapasiteli	2.000.000
		5000+ motor hacmi 10-30 ton kasa kapasiteli	2.800.000
Pikap	4X2	1.560.000	
	4X4**	1.800.000	
Taşıma Römorku	-	200.000	

* Yatırımcının tabloda belirtilen özelliklere haiz olmayan farklı bir araç alımı için başvuru yapması durumunda il referans fiyat komisyonu söz konusu araç için **başvuru tarihi ve yukarıdaki referans fiyatları dikkate alarak (Daha düşük teknik özelliklere sahip araç alımı söz konusu olduğunda hibeye esas tutar tabloda yer alan tutardan daha az olmalıdır.)** yeni bir referans fiyat belirler. Her durumda hibeye esas tutar tabloda belirtilenden fazla olamaz **ve düşük özellikli araca tablodaki referans fiyata eşit veya bu fiyattan fazla ödeme yapılamaz.** Ödeme yapılması aşamasında satın alma sonrası ortaya çıkan gerçekleştirmeler dikkate alınarak uygulama rehberinde belirtilen hususlar doğrultusunda iş ve işlemler gerçekleştirilir.

** Tarımsal amaçlı örgüt faaliyet konusu/alanı/yerinin arazi şartları 4x4 pikap kullanımını zorunlu kılıyor ise hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Ek-3

Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim Tesisleri İçin Özel Pozlar Ve Referans Fiyatlar			
Sıra No	Poz Adı	Birimi	Birim Fiyat (TL)
1	Sıcak daldırma galvaniz (boru, profil, segmanlı/segmansız klips profilleri)	Kg	₺91,69
2	Elektronik kaplama galvaniz (boru, profil, segmanlı/segmansız klips pofilleri)	Kg	₺89,42
3	Sera örtü naylonu (UV+AF+LD+EVA katkılı)	Kg	₺111,69
4	Sera örtü naylonu (UV+IR+AF+LD+EVA katkılı)	Kg	₺122,00
5	Solarizasyon Örtüsü*	Kg	₺100,00
6	PVC naylon tutturucu klips	Metre	₺11,00
7	Sera sinek tülü (en az 1,8 metre eninde)	Metre	₺64,26
8	0,63 kW-0,75 kW sonsuz dişli redüktörlü havalandırma motoru	Adet	₺21.363,58
9	0,37 kW-0,55kW sonsuz dişli redüktörlü havalandırma motoru	Adet	₺18.786,20
10	Muhtelif bağlantı elemanları (galvaniz kelepçe, ekleme parçaları, vida, cıvata, somun, vb.)	Kg	₺139,06

* Solarizasyon örtüsü; sarf malzemesi olarak kabul edilmeyen, izleme süresi sonuna kadar kullanıma uygun materyal olması halinde hibe desteği kapsamında kabul edilir.

Ek-4

Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları İçin Bağ Tesisi Projesi Kapsamında Kordon Telli Terbiye Sistemli Bağ Tesisi Kapsamında İhtiyaç Duyulan Girdiler Listesi *			
Sıra No	Yapılan İşin Cinsi	Birim	Miktar
1	Köşebent Sıra Başı Direkler (Gövde: 40mm x 40mm x 5mm, T' ler: 40mm x 40mm x 5mm)	Adet	10
2	Köşebent Sıra Arası Direkler (Gövde: 40mm x 40mm x 3mm, T' ler: 30mm x 30mm x 3mm)	Adet	50
3	Baş Direkleri Gergi Halatı (4 mm x 2,5 m)	Adet	10
4	Toprak Çıpası (Ankraj)	Adet	10
5	Galvanizli Tel (3mm)	Kg	20
6	Galvanizli Tel (2mm)	Kg	43
7	Tel Gerdirme Mandalı (2-3 mm için)	Adet	30
8	Kurulum İşçiliği	Dekar	1

Ek-5

Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları İçin Kivi Tesisi Projesi Kapsamında İhtiyaç Duyulan Girdiler Listesi *			
Sıra no	Yapılan İşin Cinsi	Birimi	Miktar
1	Beton Direk (Etriyeli)	Adet	40
2	İnce Çelik Halat (3mm)	Kg	60
3	Kalın Çelik Halat (5mm)	Kg	60
4	Çeki/Ankraj Demiri (Çalpara)	Adet	20
5	Gergi Demiri (Büyük Boy)	Adet	20
6	Gergi Demiri (Küçük Boy)	Adet	20
7	Balkon Demiri (Yan Konsol)	Adet	20
8	Klamens	Adet	102
9	Kivi T veya I Direği	Adet	60
10	Rente Direği	Adet	12
11	Kivi Teli	Metre	1750
12	Kurulum İşçiliği	Dekar	1

* İnşai faaliyetlerin maliyetleri güncel Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı birim fiyatlarını aşmamalıdır. Miktarlar dekar başına verilmiştir.

Ek-6

AKILLI/HASSAS TARIM UYGULAMALARI, TARIMSAL BİLİŞİM VE ÇİFTLİK BİLGİ SİSTEMİ UYGULAMALARI

1. Tarla tarımında gübre sensörleriyle ölçüm
2. Çiftçi bilgilendirme sistemleri (Zirai don, aşırı yağış, dolu, zararlı uyarısı, gübreleme takvimi, ilaçlama-sulama önerisi, vb.)
3. Hasat (Dane kaybının ölçümü) ve güncel verim haritasının çıkarılması
4. Verim haritalarının karşılaştırılması (Başarı ölçümü)
5. Otomatik dümenleme sistemleri* (Başvuru sahibinin kendisine ait tek parça en az 75 dekar arazisi olmalıdır.)
6. Sadece tarımsal amaçlı örgütler için zirai insansız hava araçları**
7. Hayvancılıkta büyükbaş hayvanların adım ve lokasyon takibi, vücut ısısı, nabız gibi biyomedikal verilen izlenmesi, sütün miktarı ve kalitesi, sütle ilgili değerlerin yakından izlenmesi
8. Yem hazırlamada yemin dengeli bir rasyonda hazırlanmasını dijital olarak yönetilebilen satın alımlar
9. Otonom buzağı besleme robotu, otonom yem itme robotu, otonom gübre sıyırma robotu

* Otomatik dümenleme sistemlerinde makine ekipman yerleşim planı istenmez.

** İnsansız hava aracı sürücü belgesinin en geç nihai rapor aşamasında sunulması gerekmektedir.

Ek-7

**ZANAATKÂRLIK (EL SANATLARI) ÜRÜNLERİ İLE KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLER
KAPSAMINDA DESTEKLENECEK FAALİYETLER****• Zanaatkârlık (El Sanatları) Ürünleri**

1. Metal işi
2. Ahşap işi
3. Cam eşya üretimi
4. Seramik üretimi
5. Çinicilik
6. Çanak çömlek yapımı
7. Dokumacılık
8. Hasır işleri
9. Sepet dokuma
10. Müzik aletleri yapımı
11. Keçe yapımı
12. Halıcılık
13. Kilimcilik
14. Semer yapımı
15. Taş işleme
16. Sedef döşeme
17. Kâğıt sanatları
18. Hattatlık (Kaligrafi)
19. Ebru sanatı
20. Saraçlık
21. Yorgancılık
22. Tarak yapımı
23. Süpürge yapımı
24. Folklorik bebek ve giysi yapımı
25. Alçı işleri
26. Tandır yapımı
27. Giysi dekorasyonu
28. Nakış işlemleri
29. Kenevir işleme

• Katma Değerli Ürünler

1. Sabun
2. Gülsuyu
3. Kenevir ürünleri

Ek-8

KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI İÇİN ARICILIK VE ARI ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAKETLENMESİNE YÖNELİK YATIRIMLARDA HİBEYE ESAS BÜTÇE KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLECEK MALZEMELER

1. Ana arı malzemeleri*
2. Polen tuzaklı yeni kovanlar (boş) ve parçaları
3. Kovanlar için gerekli aparatlar (Petek yapıştırma makinesi**, sır alma bıçağı**, bal refraktometresi**, asit buharlaştırma aparatı, bal mikseri**, el demiri**, çerçeve tutma aleti**, organik asit eldiveni**, arıcı pürmüz çakmağı**, bal mumu eritme makinesi**, elektronik kontrollü çit sistemi**, bal taşıma sandığı**, bal sağım çadırı**, çerçeve delme aleti**, polen kurutma ve temizleme makinesi**, arı yemlikleri)
4. Bal dinlendirme tankları
5. Arıcılık elbise ve kıyafetleri*
6. Bal eritme kazanları
7. Körük**
8. Arı zehri toplama makinesi**
9. Bal süzme makinesi, bal dolun ve paketlenme makinesi
10. Sadece tarımsal amaçlı örgütler için fondan arı yemi makinesi
11. 200 adet ve daha fazla sayıda arılı kovan ile gezginci arıcılık yapan üreticiler için güneş enerji sistemi, arıcı barakası veya karavanı alımı
12. 100 adet ve daha fazla sayıda arılı kovana sahip ana arı üretimi yapmak isteyen arıcılara; güneş enerji sistemi, çiftleştirme kovanı veya kutusu (En az 1.000 adet) ve arıcı barakası veya karavanı alımı
13. Bakanlıktan bombus arısı ön izinli veya izinli bombus arısı yetiştiricileri için, bina yapımı ve tadilatı, raf sistemleri, ilgili alet ve ekipman alımı ile diğer yatırım giderler

* En fazla 1 takım, hibe desteği verilecek uygun gider kalemleri arasında kabul edilecektir.

** En fazla 1'er adet, hibe desteği verilecek uygun gider kalemleri arasında kabul edilecektir.

NOT 1: Listede yer alan ve miktar kısıtı bildirilmeyen diğer makine ve malzemeler, kapasite/miktarlarının proje kapasitesine uygun olması halinde uygun gider kalemleri arasında kabul edilecektir.

NOT 2: Arıcılık yatırımları kapsamında makine ekipman yerleşim planı sunulması zorunlu değildir.

Ek-9

**YAĞMUR HASADI İÇİN JEOMEMBRAN GÖLET YAPIMINA YÖNELİK BAŞVURULARDA
BAŞVURU SAHİBİ TARAFINDAN SUNULMASI GEREKEN BİLGİ, BELGELER VE
REFERANS METRAJ LİSTESİ**

Maliyet İcmali*

İmalat	Birim	Miktar
Açıkta Kazı **	m ³	187,64
Demir**	Ton	0,25
Geotekstil (500gr/cm ²)	m ²	133,00
Geomembran (1.5 mm)	m ²	133,00
Betonarme Beton (15 cm)**	m ³	19,95
Koruma Beton (10 cm)**	m ³	13,30
Hasır Çelik**	Kg	500,00
Tel çit	m	43,00
Diğer Masraflar (%5)		

*Başvuru aşamasında yürürlükte olan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı birim fiyatları temel alınmalıdır.

**Açıkta Kazı: Zemine uygun olan kazılarda kazı maliyetidir.

İzin ve Ruhsat Durumu

- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında “Su Depolama Tesisleri” tarımsal amaçlı yapı taleplerine, Büyük Ova Koruma Alanı dışında yer alan araziler için 5403 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi kapsamında Büyük Ova Koruma Alanı içindeki araziler için 14 üncü madde kapsamında izin alınmalıdır.
- Yapı ruhsatı vermeye yetkili kurumdan alınmış, yapı ruhsatının alınmasına gerek olmadığını resmi yazı veya yapı ruhsatı sunulmalıdır.

Yağmur Hasadı Başvurularında Başvuru Sahibi Tarafından Sunulması Gereken Bilgi, Belge, Rapor, Proje ve Taahhütnameler

Başvuru sahibi aşağıda belirtilen konular için taahhütname vermelidir:

- İnşa edilecek havuzların tarımsal sulama amaçlı olacağı ve sadece yağışları toplamak amacıyla inşa edileceği,
- Suyun yer altı sularından temin edilmeyeceği,
- Doğal göl, sulak alan veya devlet eli ile yapılmış su sistemlerinden su almayacağı ve bu kabul yapılarına müdahale etmeyeceği,
- Havuzun inşa alanı akışa geçen yağışı efektif bir şekilde alması için başvuru sahibine ait en uygun topoğrafik koşulları içeren alanda olduğu.

Başvuru sahibi ile ilgili bilgi ve belgeler başvuruda sunulmalıdır

- Yapının tesis edileceği yer ile ilgili tapu ve çaplı tapu örnekleri,
- Tapunun hisseli olması durumunda hissedarlardan alınmış, muhtar onaylı muvafakatname sunulması gerekmektedir. Hibe sözleşmesi aşamasında noter onaylı muvafakatname sunulmalıdır.

Başvuruda sunulması gereken plan, proje ve raporlar:

- Vaziyet planı
- Aplikasyon planı
- Mimari proje, statik proje, elektrik projesi, mekanik tesisat projesi ve zemin etüd raporu
- Hidrojeolojik etüd raporu
- Su tüketim raporu
- Teknik rapor

Başvuruda proje ile sunulan ilgili raporlarda aşağıda yer alan maddeler de yer almalıdır:

- a. Yapılan havuzların yağış akış yollarını engellemeyecek şekilde inşa edileceği ve taşkınlarla mahal vermeyeceği gösterilmelidir.
- b. Projede su toplama alanları ve su toplama potansiyeli belirtilmelidir. Su toplama potansiyeli ile havuz kapasitesi birbiri ile uyumlu olmalıdır.
- c. Yağışın havuza getirilme şekli raporda yer almalıdır.
- ç. Havuz sulama alanları belirtilmelidir.
- d. Proje alanındaki ürün deseni ve tahmini su ihtiyacı belirtilmelidir.
- e. Proje ile sulama yapılacak alanlar ve sulama metotları belirtilmelidir.
- f. Teknik projede suyun havuza giriş yerleri, su taşma savakları ve sulama suyunun araziye aktarılması ile ilgili yapılar belirtilmeli ve uygulamaya alınmalıdır.

Diğer Hususlar:

- a. Jeomembran havuz herhangi bir kuru dere yatağı veya akarsu üzerine yapılmayacaktır.
- b. Proje sahibi buharlaşmayı azaltmak amacıyla havuz çevresine ağaç ve çalı formunda ağaçlandırma yapabilir. Ancak ağaçlar, kökleri havuz yapısına zarar vermeyecek uzaklıkta dikilmelidir.
- c. Çevrede bulunan insan ve diğer canlılara yönelik bir tehlike arz etmemesi için havuzun çevresi çit ile çevrilmelidir.
- ç. Tehlike anında kullanılmak üzere havuzun bütün kenarlarına tırmanma halatları konulmalıdır.

2. TAAHHÜTNAMELER, TUTANAKLAR VE RAPORLAR

GENEL TAAHHÜTNAME

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) hükümleri çerçevesinde;

1) Başvuruda bulunduğum proje için 2024/43 No.lu Tebliğ kapsamında verilecek destek dışında, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 39 uncu maddesi uyarınca 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz katma değer vergisi mükelleflerine münhasıran imalat sanayiinde kullanılmak üzere yapılan yeni makine ve teçhizat teslimlerine ilişkin katma değer vergisi istisnası ve faiz niteliğindeki destekler hariç, hiçbir kamu kurum ve kuruluşunun desteklerinden yararlanmayacağımı,

2) Bakanlık internet sitesinden yapılacak duyuruları tebligat kabul edeceğimi,

3) Tebliğ ve mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerim dâhilinde talep edilen her türlü belgeyi il müdürlüğüne sunacağımı,

4) En az izleme süresi sonuna kadar Bakanlık kayıt sistemlerinden en az birine kayıtlı olacağımı,

5) Yatırım yerimin icralık ve davalık bir durumunun olmadığını,

6) İdari ve mali açıdan kamudan bağımsız olduğumu,

7) Yatırımla ilgili alınması gereken belge ve izinlerin mer'î mevzuatla uyumlu olacağını,

8) Yatırımında, Bakanlığınızca yayımlanmış olan 2024/43 No.lu Tebliğde ve Tebliğe bağlı olarak hazırlanan uygulama rehberi ile satın alma rehberinde yer alan tüm başvuru şartlarına uyacağımı, verdiğim bilgilerin tamamının doğru olduğunu ve tüm taahhütlerimi yerine getireceğimi, sunmuş olduğum başvurunun il proje değerlendirme komisyonu ve il proje yürütme birimince kontrolü esnasında uygun bulunmaması veya başvuruda taşımam gereken niteliklerden herhangi birini daha sonra kaybetmem durumunda hiçbir hak iddia etmeyeceğimi,

9) Tesisin ve/veya makine ekipmanın mülkiyetini, amacını ve/veya Tebliğde belirtilen istisna hariç yerini izleme süresi içerisinde değiştirmeyeceğimi veya başkalarına kiralamayacağımı ve tesisi faal tutarak işletme planına uygun olarak faaliyetlerime devam edeceğimi,

10) Projemin aynı katkı giderleri içermesi durumunda bu giderlere esas işlemleri hibeye esas proje giderlerine yönelik ödeme talebimden önce gerçekleştireceğimi,

11) Satın alma gerçekleştirildikten sonra fatura tutarının hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarının altında olması durumunda faturada belirtilen tutarın %50'sine hibe ödemesi yapılacağını kabul edeceğimi, fatura tutarının hibeye esas proje tutarının üzerinde olması durumunda ise aradaki farkı aynı katkı olarak ödeyeceğimi,

12) Kiralanmış mülk üzerine gerçekleştireceğim yatırımın en geç nihai rapor ekinde üst hakkının veya kiralamanın tapuya şerh edilmesini

taahhüt ve beyan eder, aksinin ortaya çıkması durumunda; her türlü ihtilaf konularında T.C.

..... Mahkemelerinin yetkili olduğunu, ödeme talebinde bulunmayacağımı, tarafıma hiçbir ödemenin yapılmamasını, tarafıma ödeme yapılmış olsa dâhi ödenmiş olan destek miktarının gecikme zammı ile birlikte geri alınması da dâhil bütün hukuki ve cezai sorumlulukları kabul edeceğimi, kurumun alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılacağını kabul ederim./....../20...

Başvuru Sahibi/Yetkili Kişi

Adı Soyadı :

T.C Kimlik/Vergi Numarası :

Tarih :

İmza ve (Tüzel kişiler için) Kaşe :

Not: Bu taahhütname tüm başvuru sahipleri tarafından başvuru ekinde sistem üzerinden gerekli bölüme imzalı olarak yüklenecektir. Hibe sözleşme aşamasında yatırımcı tarafından imzalı, kaşeli ve noter onaylı olarak idareye teslim edilecektir.

TARAFSIZLIK ve GİZLİLİK BELGESİ *

Altında imzam bulunan işbu belgeyle Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) çerçevesinde yapılan başvuruların değerlendirilmesinde yer almayı kabul ediyorum. Bu belgeyi imzalamakla 2025 Başvuru Dönemiyle ilgili şimdiye kadar sunulan bilgilerin tümünden haberdar olduğumu teyit ederim. Ayrıca sorumluluklarımı dürüst ve adil bir şekilde yerine getireceğimi bildiririm.

Değerlendirme sürecinden (2025 Başvuru Dönemi kapsamında bireysel olarak ya da ortaklık kapsamında başvuruda bulunan tüm başvuru sahipleri ya da ortaklar dâhil) kazanç elde edecek hiçbir tarafla ilgim yoktur (Mali, mesleki ya da herhangi türden doğrudan ya da dolaylı herhangi bir geçmiş ya da mevcut ilişki dikkate alınmaktadır). Herhangi bir tarafın gözünde tarafsızlığım konusunda şüphe uyandıracak, geçmişte, şu anda ya da gelecekte ortaya çıkacak mevcut veya öngörülebilir hiçbir olay ya da durum olmadığını beyan ederim. Değerlendirme esnasında böyle bir ilişkinin mevcut olduğunun ya da oluştuğunun ortaya çıkması halinde değerlendirme sürecindeki görevimden derhal çekileceğimi bildiririm.

Değerlendirme sürecinde ya da sonrasında, tarafıma ifşa edilen ya da tarafımca edinilen ya da tarafımca hazırlanan herhangi bir bilginin ya da belgenin gizliliğini dürüstçe koruyacağımı, bu bilgileri sadece bu değerlendirme sürecinin gerekleri doğrultusunda kullanacağımı ve herhangi bir üçüncü tarafa ifşa etmeyeceğimi beyan ederim. Ayrıca, yazılı bilgilerden ya da verilen fotokopilerden hiçbirini şahsımda tutmamayı kabul ederim.

Adı Soyadı	
T.C Kimlik Numarası	
Tarih	
İmza	

*İl proje değerlendirme komisyonu başkan ve üyeleri ile değerlendirme sürecinde yer alacak tüm şahıslar (alt komisyon üyeleri, teknik komisyon üyeleri vb.) tarafından doldurulacaktır.

İşbu beyanın koşullarını yerine getirmeyen ve bu koşulların bağlayıcılığını kabul etmeyen hiçbir çalışana ya da uzmana gizli bilgiler ifşa edilemez.

TAAHHÜTNAME*
(Tüzel Kişiler İçin)

Tarım ve Orman Bakanlığı ile arasında tarihinde imzalanan numaralı hibe sözleşmesi kapsamında demirbaş defterimize kayıtlı (Makinelere ait bilgiler: Makine ismi, modeli vb. yazılacak. Örnek: Hakan Makine 3 ton/saat kavanoz dolum makinesi) ve (inşaat işleri varsa) Belediyesince/OSB/İl Özel İdaresince verilen tarih ve sayılı yapı kullanım izin belgesinde belirtilen taşınmazı ve bunlardan oluşan (Tesisin adı yazılacak. Örnek: Süt işleme paketlenme depolama) tesisinin nihai ödemesinin yatırımcının hesabına geçtiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süreyle tesisi ve/veya hibe kapsamında sağlanan makine ekipmanı başkalarına kiralamayacağımızı, tesisin ve/veya hibe kapsamında sağlanan makine ekipmanın Tebliğde belirtilen istisna hariç yerini, konusunu, amacını, niteliğini ve niceliğini değiştirmeyeceğimizi, tesisi faal tutarak işletme planına uygun olarak faaliyetlerimize devam edeceğimizi, İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne yapılacak denetimlerde tespit edilen ve tarafımıza tebliğ edilen aksaklıkları Tebliğde belirtilen istisna hariç 25 (yirmi beş) iş günü içerisinde gidereceğimizi aksi taktirde hibe kapsamında aldığımız ödemeleri gecikme zammı ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre geri ödeyeceğimizi taahhüt ederiz./...../20...

YATIRIMCI

(Adı-Soyadı/Unvan)

(İmza)

(Kaşe)

* Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) kapsamında hibe sözleşmesi imzalayan tüzel kişiliğe haiz yatırımcılar tarafından; tüzel kişilik karar defterine bu taahhütname kararı alınarak noterden onaylatılıp nihai rapor ve ekleri ile birlikte idareye sunulacaktır. Teminatın yatırımcıya iadesi aşamasında bu belgenin idareye sunulmuş olması şarttır.

ÖRTÜ ALTI KAYIT SİSTEMİ TAAHHÜTNAMESİ

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2024/43 No.lu Tebliğ kapsamında 2025 başvuru döneminde yapacağım yatırım tamamlandığında tesisimi Örtü Altı Kayıt Sistemine kayıt ettirmiş olacağımı taahhüt ederim.

Yatırımcı

(Adı Soyadı, T.C Kimlik/Vergi Numarası)

(İmza)

(Kaşe)

HAYVAN VARLIĞI TAAHHÜTNAMESİ

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2024/43 No.lu Tebliğ kapsamında uygulayacağım projem için nihai rapor aşamasında tesisimde bulunması gereken zorunlu hayvan varlığını/arılı kovan sayısını karşılayacağımı taahhüt ederim.

Yatırımcı

(Adı Soyadı, T.C Kimlik/Vergi Numarası)

(İmza)

(Kaşe)

TAAHHÜTNAME
(Traktör)

Ek-7

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2024/43 No.lu Tebliğ kapsamında 2025 başvuru döneminde yeni tesis/kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğinde yapacağım yatırım tamamlandığında hibe kapsamında alacağım makine ekipmanı kullanacak güçte traktör alacağımı, traktör alımını gerçekleştirmeden herhangi bir ödeme talebinde bulunmayacağımı taahhüt ederim.

Yatırımcı

(Adı Soyadı)

(İmza)

(Kaşe)

TAAHHÜTNAME
(5403)

Ek-7

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2024/43 No.lu Tebliğ kapsamında 2025 başvuru döneminde uygulayacağım proje yatırım yerinin tapu kaydında arsa, konut, ticaret, sanayi vb. gibi hiçbir tarımsal vasıf içermeyen imarlı parsel olduğunu, 5403 sayılı Kanun kapsamında izin belgesi veya muaf olduğuna dair belge alınmasının zorunlu olmadığını/tarım arazisi üzerinde kurulu sabit bir tesis ile doğrudan ilişkili/bağlantılı olmayan ve tarım arazisinin doğal yapısını bozmayan makine ekipman alımı olduğunu bu nedenle 5403 sayılı Kanun kapsamında izin belgesi veya muaf olduğuna dair belge alınması zorunlu olmadığını; beyanımın aksini destekler nitelikte bir durumun tespiti halinde hiç bir hak talep etmeyeceğimi ve Bakanlığın vereceği tüm kararları kabul edeceğimi taahhüt ederim.

Yatırımcı

(Adı Soyadı)

(İmza)

(Kaşe)

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne
.....

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) hükümleri uyarınca yatırımcı 'nın (Ad Soyad, T.C Kimlik/Vergi Numarası) hibe başvurusu hibe desteğine uygun görüldüğünden söz konusu yatırımcının ilgili Tebliğ gereği vermek zorunda olduğu kesin teminat tutarı olan (rakam ve yazıyla) Türk Lirasını Bankası A.Ş. garanti ettiğinden, adı geçen sözleşmedeki taahhüdünü ilgili Tebliğ, uygulama rehberi ve hibe sözleşmesi hükümlerine göre kısmen veya tamamen yerine getirmediği takdirde protesto çekmeye, hüküm ve adı geçen iznini almaya gerek kalmaksızın ve adı geçen ile T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı arasında ortaya çıkacak herhangi bir uyuşmazlık ve bunun akıbet ve kanuni neticeleri nazarı itibara alınmaksızın, yukarıda yazılı tutarı ilk yazılı talebiniz üzerine nakden, tamamen ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçen günlere ait kanuni faiziyle birlikte ödeyeceğimizi Bankanın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla ve banka ad ve hesabına taahhüt ve beyan ederiz.

İş bu kesin teminat mektubu süresiz olup mektubun tazmini halinde mektup tutarı TL (Türk Lirası) olarak tarafınıza ödenecektir./..../20...

..... Bankası

..... Şubesi

İmza

İmza

Unvan

Unvan

- Bu mektup tutarı da dahil olmak üzere şubemizce verilmiş ve halen geçerli olan geçici, kesin ve avans teminat mektupları toplamı : TL
- Şubemiz limiti : TL
- Genel Müdürlük ihtiyat fonundan alınan limit : TL
- Şubemiz toplam limiti : TL

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2024/43 No.lu Tebliğ kapsamında 2025 başvuru döneminde alınacak ve aşağıda belirtilen makine ve ekipmanlar, tesisin büyüklüğü ve kapasitesiyle uyumlu olup üretim aşamalarında gereklidir.

Makine ekipman adı	Markası/Modeli	Tesis kapasitesi ile uyumluluk	Projede gereklilik durumu

¹ Bu rapor proje müelliflerince imzalanacaktır.
Projede değişiklik yapılması halinde güncellenmesi gerekmektedir.

Projenin Adı :
Projenin Konusu :
Başvuru Sahibi :
Proje Numarası :
Proje Süresi :

Aşağıda imzaları bulunan kişiler yukarıda belirtilen proje mahalline giderek yerinde gerekli incelemeleri yapmış, (il, ilçe, köy/mahalle) adresinde tapunun ada parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde sunulan projenin Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) esaslarına uygun olduğunu belirlemiştir. İşbu tutanak imza tarihinden itibaren 5 (beş) iş günü içerisinde yatırımcının il müdürlüğü ile hibe sözleşmesi imzalaması gerektiği kendisine bildirilmiş sayılır.

İşbu tutanak taraflar arasında 2 (iki) nüsha olarak düzenlenerek imza altına alınmıştır. .../.../20..

İl Proje Yürütme Birimi Personeli ¹

Yatırımcı

Ad Soyad
(İmza)

Ad Soyad
(İmza)

Ad Soyad
(İmza)

Ad Soyad
(İmza)

¹ İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2024/43 No.lu Tebliğ kapsamında Bakanlığımızca hibe programına alınan (Yatırımcı Adı Soyadı/Unvanı) hibe sözleşmesi imzalayacağı numaralı projesine ait evrakı .../.../20.. tarihinde il müdürlüğümüze sunmuştur. Başvuru aşamasında veri giriş sistemine girişi yapılan bilgi ve belgelerle hibe sözleşmesi ve eklerinin Tebliğ ve uygulama rehberinde yer alan esaslara göre uygun ve uyumlu olduğu, yatırımcının sunduğu evrakın ve yatırım yerinin uygun olduğu tarafımızca tespit edilmiştir. .../.../20..

İl Proje Yürütme Birimi

Yatırımın niteliğine göre hibe desteği verilen tesis için tesis girişine **görünür şekilde en az 100x100 cm boyutlarında levha** yerleştirilmesi ve levhanın asıldığına dair fotoğrafın en geç nihai ödeme evrakıyla il müdürlüğüne ibraz edilmesi gerekmektedir.

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

**Bu tesise Tarım Reformu Genel
Müdürlüğü Kırsal Kalkınma Yatırımlarının
Desteklenmesi Programı (KKYDP)
kapsamında hibe desteği verilmiştir.**

Proje Adı:

Proje Tarihi:

3. ÖDEME İLE İLGİLİ EKLER

ÖDEK-1: Yatırımcı dilekçesi

ÖDEK-2: Ödeme icmal tablosu

ÖDEK-3: Dönem içinde imzalanmış uygulama sözleşme listesi

ÖDEK-4: Makine ve ekipman tespit tutanağı

ÖDEK-5: İnşaat tespit tutanağı

ÖDEK-6: Hayvan varlığı tespit tutanağı

ÖDEK-7: Yatırımcı-Yüklenici/Tedarikçi tutanağı

ÖDEK- 1

..... İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜNE

Ek listede belirtilen inşaat işleri ile makine, ekipman ve malzeme alımlarını hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak gerçekleştirdiğimizi; uygulama sözleşmeleri kapsamında temin edilen inşaat işleri ve/veya makine, ekipman ve malzeme giderlerini uygulama sözleşmelerine ve hibe sözleşmesine uygun olarak teslim aldığımızı/gerçekleştirdiğimizi; hibe sözleşmesi ve 2024/43 No.lu Tebliğde belirtilen orana uygun olarak yatırımcı katkı payımızı ekli listede belirtilen yüklenicilere/tedarikçilere ödediğimizi ve uygulamaların Tebliğ ve bağlı mevzuat hükümlerine uygun olarak yapıldığını onaylar, gereğini arz ederim./...../20...

Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı
İmza ve Kaşe

EKLER :

1. Ödeme belgeleri (Fatura, noter tasdikli serbest meslek makbuzu)
2. Katılım bedelinin ödendiğine dair belgeler (Banka dekontu)
3. Uygulama sözleşmeleri listesi (ÖDEK-3)
4. Ödeme icmal tablosu (ÖDEK-2)
5. Hak ediş raporu
6. Tutanaklar (ÖDEK-4, ÖDEK-5, ÖDEK-6, ÖDEK-7)
7. Vergi dairesinden alınan vadesi geçmiş borcu olmadığına dair belge
8. Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan prim borcu olmadığına dair belge
9. Süt sağım ünitesi/süt toplama merkezine ait deney raporu (Yatırım konusuna göre)
10. İşletme tescil belgesi (Yatırım konusuna göre)
11. Yapı kullanım izin belgesi (Nihai rapor ile birlikte istenir.)
12. Bakanlık kayıt sistemi belgesi (ÖKS, AKS, TÜRKVET, ÇKS vb.) (Nihai rapor ile birlikte istenir.)

ÖDEK-2

ÖDEME İCMAL TABLOSU

İL MÜDÜRLÜĞÜ :
 PROJE NUMARASI :
 YATIRIMCI ADI SOYADI/UNVANI :
 HİBE SÖZLEŞMESİ TARİHİ :
 HİBEYE ESAS PROJE TUTARI :
 ÖDENMİŞ TOPLAM HİBE TUTARI :
 PROJE SÜRESİ VE İŞİN BİTİŞ TARİHİ (VARSA SÜRE UZATIMI) :
 VARSA GERÇEKLEŞEN AYNI KATKI MİKTARI :
 (SON ÖDEMENİN YAPILABİLMESİ İÇİN AYNI KATKININ TAMAMININ GERÇEKLEŞMESİ GEREKİR.)

No	Ödemeye Esas İşin Adı (İnşaat/Makine ve Ekipman)	Uygulama Sözleşmesi Tutarı (TL)	Yatırımın Yapıldığı		Yatırımcının			Fatura Tarihi ve No	Gerçekleşen Toplam Harcama Tutarı (TL)	Talep Edilen Hibe Tutarı (TL)
			İl	İlçe	Vergi No/ T.C. Kimlik No*	Baba Adı**	Doğum Tarihi**			

*Tüzel kişi ise vergi numarası, gerçek kişi ise T.C. kimlik numarası yazılacaktır.

**Gerçek kişi ise doldurulacaktır.

NOT: Hibe ödemesinin hangi işler karşılığında talep edildiği, işin niteliği, bulunduğu aşama ve ödeme miktarı yazılı olarak kısaca belirtilecektir.

Yatırımcının Adı Soyadı
(İmza-Kaşe)
..../..../20...

İl Proje Yürütme Birimi Personeli
(İsim-İmza)
..../..../20...

İl Müdür Yardımcısı
(İsim-İmza)
..../..../20...

İl Tarım ve Orman Müdürü
(İsim-İmza-Mühür)
..../..../20...

ÖDEK-3

UYGULAMA SÖZLEŞMELERİ LİSTESİ

İL MÜDÜRLÜĞÜ :
 DÖNEMİ :
 PROJE NUMARASI :
 HİBE SÖZLEŞMESİ TARİHİ :
 YATIRIMCININ ADI SOYADI/UNVANI :

No	Yüklenici/Tedarikçi Adı Soyadı/Unvanı	Uygulama Sözleşmesi İmzalanan İşin Adı	Alım Yöntemi*	Uygulama Sözleşmesi İmza Tarihi	Uygulama Sözleşmesi Toplam Tutarı (KDV Hariç)	Uygulama Sözleşmesi Toplam Tutarı (KDV Dâhil)

Yatırımcının Adı Soyadı
(İmza-Kaşe)
.../.../20...

İl Proje Yürütme Birimi Personeli
(İsim-İmza)
.../.../20...

İl Müdür Yardımcısı
(İsim-İmza)
.../.../20...

İl Tarım ve Orman Müdürü
(İsim-İmza-Mühür)
.../.../20...

*"Ticari Teamüller", "Küçük İnşaat İşleri", "Ulusal Rekabete Açık İhale" şeklinde doldurulacaktır.

ÖDEK-4/A

MAKİNE VE EKİPMAN TESPİT TUTANAĞI

Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı :
Proje Numarası :
Proje Adı :

Yatırımcı ile yüklenici arasında tarihinde imzalanan uygulama sözleşmesi kapsamında alımı gerçekleştirilen makine ve ekipman tarihinde il proje yürütme birimi veya yetkilendirilmiş ilçe müdürlükleri teknik personelince yerinde görülmüştür. Yatırımcı ve yüklenicinin birlikte tuttıkları teslim tutanağı ile makine ve ekipmanın tam ve sağlam olarak yatırımcı tarafından teslim alındığı anlaşılmaktadır. Yatırımcının projeye ait hibe başvuru dosyasında ve satın alma evrakında yer alan teknik bilgilere göre makine ve ekipmanların alım ve montajının eksiksiz ve kusursuz olarak tamamlandığı, makinelerin yeni ve çalışır vaziyette olduğu tespit edilmiştir.

Alınan makine ve ekipmanın **model ve imal yılı kontrol edilmiş, şase ve seri numarası tutanağa yazılmıştır**. Alınan makine ve ekipmanın uygulama sözleşmesi ve eklerine uygun olduğu, kabule engel olabilecek eksiklik, kusur ve arızaların bulunmadığı görülmüştür.

Kabul bakımından muayene ve inceleme işlemlerinin yapılması için gerekli incelemeleri yapan komisyonumuz tarafından söz konusu **makine ve ekipmanın kullanılmamış ve faturayla uyumlu olduğu görülmüştür**. Kabulün yapılmasına karar verilmiş olup komisyonumuzca nüsha olarak düzenlenen işbu kabul tutanağı imza altına alınmıştır. .../.../20..

No	Makine Ekipman Adı	Adet	Markası/Modeli	İmal Yılı	Seri No/Şase No	Kapsamı	
						Hibeye esas	Aynı katkı

KABUL VE YERİNDE TESPİT KOMİSYONU**YATIRIMCI****İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ**

Not: İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

ÖDEK-4/B**MAKİNE VE EKİPMAN TESPİT TUTANAĞI**
(Uygun Bulunmayan Makine ve Ekipman İçin)

Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı :

Proje Adı :

Proje Numarası :

Makine ve Ekipmanın Adı, Modeli ve İmal Yılı :

Makinenin Seri ve Şase Numarası :

Yatırımcı ile yüklenici arasında tarihinde imzalanan uygulama sözleşmesi kapsamında alımı gerçekleştirilen makine ve ekipman tarihinde il proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlileri tarafından yerinde görülmüştür. Hibe başvuru dosyasında yer alan teknik bilgilere göre makine ve ekipmanın Tebliğ, uygulama rehberi ve hibe sözleşmesine uygun olmadığı, kabulüne engel olan eksiklik, arıza ve/veya kusurunun bulunduğu tespit edilmiştir.

Tespit Edilen Eksiklik/Arıza/Kusur:

Kabulün yapılmamasına karar verilmiş olup nüsha olarak düzenlenen işbu tutanak mahallinde imza altına alınmıştır. .../.../20..

YATIRIMCI

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ PERSONELİ

Not: İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

ÖDEK-5/A**İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI**
(Ara Ödeme İçin)

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) kapsamında hibe desteği almaya hak kazanan proje numaralı (Yatırımcı Adı Soyadı/Unvanı) tarafından Projesine ait ödeme talep edilen inşaat işlerinin Tebliğ, uygulama rehberi, hibe sözleşmesi ve teknik şartnameye uygun olarak gerçekleştirildiği il proje yürütme birimi personelince tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir. .../.../20...

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ PERSONELİ

(Ad Soyad-İmza)

Not 1: İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

Not 2: Tebliğ ve ilgili mevzuat kapsamında yapı kullanma izin belgesi alma zorunluluğu olmayan yapılar hariç, nihai ödemede yapı kullanma izin belgesi alındığında sorumluluk ruhsat veren kurumda olduğundan il proje yürütme birimi yatırımın sadece fiziki olarak gerçekleştirildiğini belirlemiş olacaktır.

ÖDEK-5/B**İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI**
(Nihai Rapor/Son Ödeme İçin)

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) kapsamında hibe desteği almaya hak kazanan proje numaralı (Yatırımcı Adı Soyadı/Unvanı) tarafından Projesine ait hibe başvuru dosyasında belirtilen inşaat işlerinin tamamlandığı ve yapı kullanma izin belgesinin alındığı/muaf olduğu il proje yürütme birimi personeline tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir. .../.../20...

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ PERSONELİ

(Ad Soyad-İmza)

Not 1: İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

ÖDEK-5/C**İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI****(Ayni Katkı ile Gerçekleştirilecek İnşaat İşlerinde Ara Ödeme İçin)**

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) kapsamında hibe desteği almaya hak kazanan proje numaralı (Yatırımcı Adı Soyadı/Unvanı) tarafından Projesine ait hibe başvuru dosyasında ayni katkı ile karşılanacağı belirtilen inşaat işlerinin Tebliğ, uygulama rehberi, hibe sözleşmesi ve teknik şartnameye uygun olarak tamamlandığı il proje yürütme birimi personelinece tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir. .../.../20...

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ PERSONELİ

(Ad Soyad-İmza)

Not 1: İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

Not 2: Tebliğ ve ilgili mevzuat kapsamında yapı kullanma izin belgesi alma zorunluluğu olmayan yapılar hariç, nihai ödemede yapı kullanma izin belgesi alındığında sorumluluk ruhsat veren kurumda olduğundan il proje yürütme birimi yatırımın sadece fiziki olarak gerçekleştirildiğini belirlemiş olacaktır.

ÖDEK-5/D**İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI****(Ayni Katkı ile Gerçekleştirilecek İnşaat İşlerinde Nihai Rapor/Son Ödeme İçin)**

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) kapsamında hibe desteği almaya hak kazanan proje numaralı (Yatırımcı Adı Soyadı/Unvanı) tarafından Projesine ait hibe başvuru dosyasında ayni katkı ile karşılanacağı belirtilen inşaat işlerinin tamamlandığı ve yapı kullanım izin belgesinin alındığı/muaf olduğu il proje yürütme birimi personelinece tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir. .../.../20...

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ PERSONELİ

(Ad Soyad-İmza)

Not 1: İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

ÖDEK-6**HAYVAN VARLIĞI TESPİT TUTANAĞI**

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) kapsamında hibe desteği almaya hak kazanan proje numaralı (Yatırımcı Adı Soyadı/Unvanı) tarafından Projesi için almayı taahhüt ettiği baş/adet cinsi hayvan varlığının/arılı kovanın mevcut olduğu/satın alındığı il proje yürütme birimi personeline tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir. .../.../20...

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ PERSONELİ

(Ad Soyad-İmza)

Not: İl proje yürütme biriminde görevlendirilen proje kontrol görevlilerinin sayısının fazla olması durumunda tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili en az üç teknik personelin imzasının tutanakta yer alması yeterlidir.

ÖDEK-7**YATIRIMCI-YÜKLENİCİ/TEDARİKÇİ TUTANAĞI**

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/43) kapsamında hibe desteği almaya hak kazanan proje numaralı Projesi tamamlanmış olup yatırımcı ile yüklenici/tedarikçi arasında bu projeye ait herhangi bir alacak-verecek ilişkisi kalmamıştır. .../.../20...

YATIRIMCI**YÜKLENİCİLER/TEDARİKÇİLER (İnşaat/Makine ve Ekipman)**

4. PROJE RAPORLARI

1. İLERLEME RAPORU

2. NİHAİ RAPOR

NOT: Yatırımcı tarafından verilen raporların her sayfasında yatırımcının kaşe ve imzası bulunacaktır.

T.C.
..... VALİLİĞİ
KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI
İLERLEME RAPORU

Projenin Adı :
 Projenin Konusu :
 Başvuru Sahibi :
 Proje Numarası :
 Proje Süresi :
 Proje Başlama Tarihi* :
 Proje Bitiş Tarihi** :
 Rapor Dönemi :
 Rapor Tarihi :
 Hibe Esas Proje Tutarı :
 Toplam Proje Tutarı :

*Hibe sözleşmesi tarihi

**Tebliğde belirtilen yatırımın son tamamlanma tarihine uygun olarak yatırımcının hibe sözleşmesinde projesini tamamlayacağını taahhüt ettiği tarih

A- RAPOR DÖNEMİ İÇİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN PROJE FAALİYETLERİ

Bu bölüm şu alt başlıklar halinde hazırlanabilecektir:

1. Rapor dönemi içerisinde gerçekleştirilen satın alımlar
2. Rapor dönemi içerisinde sözleşmeye bağlanan satın alımlar
3. Fiziki gerçekleştirmeler (Planlama ve gerçekleştirme karşılaştırılacak.)

B- PROJE BÜTÇESİ (Dönemsel ve Kümülatif olarak)

Raporun kapsadığı dönem içerisinde ve projenin başlangıcından itibaren proje kapsamında gerçekleşmiş harcamaları (Bütçe/gerçekleşme/sapma/sapma oranı) kapsayan tablolar ve açıklamaları şeklinde hazırlanacaktır. Tablo formatı olarak hibe sözleşmesi ekinde yer alan bütçe tablo formatları kullanılabilir.

Proje bütçesindeki gerçekleştirmeye ait özet bir tablo verilecektir.

Hibe Esas Proje Tutarı	Harcamalar (TL)			Bakiye (TL)	Hibe Miktarı (TL)		
	Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam		Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam

C- SORUNLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri belirtilecektir.

D- HİBE SÖZLEŞMESİNDE (VARSA) YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Bu bölümde, projenin uygulama aşamasında hibe sözleşmesinde zorunlu olarak yapılan değişiklikler belirtilecektir (Süre uzatımı, bütçe revizyonu vb.).

E- KALAN İŞ VE GELECEK DÖNEMDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN FAALİYETLER

Bu bölümde, rapor dönemi içerisinde ve/veya öncesinde başlanmış olup rapor tarihi itibarıyla henüz tamamlanamayan ve/veya rapor dönemi sonuna kadar yapılması planlanan işler belirtilecektir. Bu işlere ait "İş Takvimi" eğer değişiklik varsa güncellenerek sunulacaktır.

F- SONUÇ

Kapsadığı dönem içerisinde, proje tanımında belirtilen amaçlar, sağlanan imkânlar, beklenen sonuçlar, proje bütçesi ayrıntıları ile sağlanan imkânların kullanımı, yapılan harcamalar ve başarı göstergelerinin sonuçları en fazla bir sayfa olacak şekilde özetlenecektir.

G- EKLER

1. Proje Bütçe Tablosu

NİHAİ RAPOR

Projenin Adı	:
Projenin Konusu	:
Başvuru Sahibi	:
Proje Numarası	:
Proje Süresi	:
Proje Başlama Tarihi*	:
Proje Bitiş Tarihi **	:
Rapor Dönemi	:
Rapor Tarihi	:
Hibeye Esas Proje Tutarı	:
Toplam Proje Tutarı	:

*Hibe sözleşmesi tarihi

**Tebliğde belirtilen yatırımın son tamamlanma tarihine uygun olarak yatırımcının projesini tamamladığı tarih.

A- RAPOR DÖNEMİ İÇİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN PROJE FAALİYETLERİ

Bu bölüm şu alt başlıklar halinde hazırlanabilecektir.

- 1.Rapor dönemi içerisinde gerçekleştirilen satın alımlar
- 2.Rapor dönemi içerisinde sözleşmeye bağlanan satın alımlar
3. Fiziki gerçekleştirmeler (Planlama ve gerçekleştirme karşılaştırılacak.)

B- PROJE BÜTÇESİ (Dönemsel ve kümülatif olarak)

Raporun kapsadığı dönem içerisindeki ve projenin başlangıcından itibaren proje kapsamında gerçekleşmiş harcamaları (Bütçe/gerçekleşme/sapma/sapma oranı) kapsayan tablolar ve açıklamaları şeklinde hazırlanacaktır. Tablo formatı olarak, hibe sözleşmesi ekinde yer alan bütçe tablo formatları kullanılabilir.

Proje bütçesindeki gerçeklemeye ait özet bir tablo verilecektir.

Hibeye Esas Proje Tutarı	Harcamalar (TL)			Bakiye (TL)	Hibe Miktarı (TL)		
	Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam		Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam

C- HİBE SÖZLEŞMESİNDE (VARSA) YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Bu bölümde, projenin uygulama aşamasında hibe sözleşmesinde zorunlu olarak yapılan değişiklikler belirtilecektir. (Süre uzatımı, bütçe revizyonu vb.)

D- SONUÇ

Kapsadığı dönem içerisinde, proje tanımında belirtilen amaçlar, sağlanan imkânlar, beklenen sonuçlar, proje bütçesi ayrıntıları ile sağlanan imkânların kullanımı, yapılan harcamalar ve başarı göstergelerinin sonuçları en fazla bir sayfa olacak şekilde özetlenecektir.

E- EKLER:

- 1- Proje bütçe tablosu
- 2- İnşaat işleri ile makine ve ekipman alımına ait tespit tutanakları
- 3- Yapı kullanma izin belgesi
- 4- Demirbaş kaydı
- 5- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı
- 6- Aynı katkının son ödeme talebinden önce tamamlandığına dair il proje yürütme birimi tarafından hazırlanan tespit tutanağı
- 7- İnşaat ve montajı yapılmış makinelerle ait fotoğraflar
- 8- Hayvancılık konularında yapılacak yatırımlar için:
 - a) Hayvan tespit tutanağı,
 - b) İşletme tescil belgesi,
 - c) Süt sağım ünitesi deney raporu
- 9- Taahhütname (Tüzel kişiler için)
- 10- ÇED raporu veya muafiyet belgesi
- 11- Yatırım yeri kiralık ise üst hakkı veya kiralamanın tapuya şerh edildiğine dair belge
- 12- YEÜ tesisi içeren projeler için ilgili kurumdan alınacak sistem kullanım anlaşması
- 13- Organik ürün üretimi amaçlı başvurularda:
 - a) Organik tarım müteşebbis sertifikası
 - b) Ürün sertifikası

İL :
RAPOR TARİHİ :
DÖNEMİ :

A- PROJE GENEL BİLGİLERİ

PROJE NO	YATIRIMCININ ADI SOYADI/UNVANI	PROJENİN ADI	PROJENİN KONUSU

B- RAPOR DÖNEMİ İÇİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN PROJE FAALİYETLERİ

PROJE NO	DÖNEM İÇİNDE SÖZLEŞMEYE BAĞLANAN SATIN ALIMLAR		
	İNŞAAT İŞLERİ	MAKİNE VE EKİPMAN ALIMIMI	AÇIKLAMA
TOPLAM			

C- DÖNEMSEL BÜTÇE VE PROJE BÜTÇESİ

Her projeye ait başlangıçtan itibaren ve raporun kapsadığı dönem içerisinde gerçekleşmiş harcamaları kapsayan tablo aşağıdaki örnek tablo gibi hazırlanacaktır.

Proje Toplam Tutarı (TL)	Hibeye Esas Proje Tutarı (TL)	Harcamalar			Hibe Miktarı		
		Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam	Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam

D- HİBE SÖZLEŞMESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİLER

(Bütçe Revizyonu, Süre Uzatımı vb.)

Her proje için rapor dönemi içerisinde yapılan değişiklikler aşağıdaki örnek tabloya göre hazırlanacaktır.

Hibe Sözleşmesinde Yapılan Değişiklikler ile İlgili Açıklamalar

E- KALAN VE İZLEYEN DÖNEMDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN İŞLER

1. Kalan İşler: Her proje için rapor dönemi öncesinde veveya içerisinde başlanmış olup rapor tarihi itibarıyla henüz tamamlanamayan işler belirtilecektir.

2. İzleyen Dönemde Gerçekleştirilmesi Planlanan İşler: Her proje için rapor dönemi sonuna kadar yapılması planlanan işleri kapsamaktadır. Bu işlere ait iş planında eğer değişiklik varsa güncellenerek son durum belirtilecektir.

KALAN İŞLER	İZLEYEN DÖNEMDE YAPILMASI PLANLANAN İŞLER

F- SORUNLAR VE ÖNERİLER

SORUNLAR VE ÖNERİLER

G- SONUÇ

Projenin rapor dönemi sonundaki durumu ayrıntılı olarak (Devam edip etmediği, tamamlanıp tamamlanmadığı, varsa fesih durumu vb.) belirtilecektir.

AÇIKLAMA

Düzenleyenler (İPYB)

..../..../20...

Ad Soyad

Unvan

İmza

Kontrol Eden

..../..../20...

Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürü

İmza

HAK EDİŞ RAPORU
“Örnek Belgedir”
(HAK EDİŞ KAPAĞI)*

Hak Ediş Tarihi :

Hak Ediş Numarası :

Hibe Sözleşmesi Numarası :

Yapılan İşin/Hizmetin Adı :

Yüklenicinin Adı Soyadı/Ticari Unvanı :

Hibe Sözleşmesi Tarihi :

Sözleşme Bedeli :

Satın Alma Tarihi :

KDV İçeriyor/İçermiyor :

Sözleşmeye Göre İşin Süresi :

Sözleşmeye Göre İşin Bitiş Tarihi :

Önceki Dönemlerde Ödemesi Yapılan Hak Edişler :

TOPLAM :

Toplam Hibe Ödemesi Tutarı :
 (İnşaat, makine ve ekipman bedeli toplamı)

Yatırımcı

Yüklenici

İPYB Personeli

İl Müdür Yardımcısı

İl Müdürü

*İnşaat işleri ile makine ve ekipman alımları için doldurulacak.

HAK EDİŞ RAPORU**

Ek-7

"Örnek Belgedir"

HAK EDİŞ NO:

PROJENİN ADI:

..... TARİHİNE KADAR YAPILAN İŞE AİT

A	Sözleşme Fiyatlarıyla Yapılan İş Tutarı	
B	Fiyat Farkı Tutarı	
C	Toplam Tutar (A+B)	
D	Bir Önceki Hak Edişin Toplam Tutarı	
E	Bu Hak Edişin Tutarı (C-D)	
F	KDV (% 18)	
G	Tahakkuk Tutarı	
KESİNTİLER VE MAHSUPLAR	a) Gelir/Kurumlar Vergisi (Ex%...)	
	b) Damga Vergisi (Fx...)	
	c) KDV Tevkifatı (Fx...)	
	d) Sosyal Sigortalar Kurumu Kesintisi	
	e) İdare Makinesi Kiraları	
	f) Gecikme Cezası	
	g) Avans Mahsubu	
	h) Bu Hak Edişle Ödenen Fiyat Farkı Teminat Kesintisi	
	Yükleniciye Ödenecek Tutar	

Yatırımcı
...../...../20...Yüklenici
...../...../20...İPYB Personeli

...../...../20...

İl Müdür Yardımcısı
...../...../20...İl Müdürü
...../...../20...

**Sadece inşaat hak edişlerinde düzenlenecektir.

HAK EDİŞ METRAJ LİSTESİ
“Örnek Belgedir”
İNŞAAT İMALATLARI

Hak Ediş No :
Hak Ediş Tarihi :
Proje Adı :
Proje Sahibi :

Sıra No	Poz No	Yapılan İşin Cinsi	İdari Bina Metraji	Foseptik Çukuru Metraji	Silo Temel Metraji	Kantar Metraji	Dezenfektan Havuzu Metraji	Silo ve Kantar Metraji	Toplam Metraj	Uygulama Metraj	Birimi	Birim Fiyatı TL	Tutarı TL	% Gerçekleşme
1														
2														
3														
4														
TOPLAM														

HAZIRLAYAN
(Yüklenici)

KONTROL EDENLER

ONAYLAYAN
(Yatırımcı)

MÜZAKERE TUTANAĞI ÖRNEĞİ	
Proje Numarası	
Projenin Adı	
Projenin Konusu	
Projenin Bütçesi	
T.C. Kimlik No/Vergi No	
Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı	
Yatırımcının Adresi	
İl Müdürlüğü Yetkilisi	
Müzakere Edilen Konu	
Müzakere Özeti:	
Müzakerenin Yapıldığı Yer	
Müzakere Tarihi	
<p>Taraflar müzakere sonucu anlaşmaya vararak hibe sözleşmesinin karşılıklı olarak imzalanmasına karar vermiştir.</p>	
<p>Yatırımcı Ad-Soyad İmza</p>	<p>İl Müdürlüğü Yetkilisi Ad-Soyad İmza</p>

ÖRNEK İZLEME TUTANAĞI

İZLEME TUTANAĞI		
Proje Numarası		
Projenin Adı		
Projenin Konusu		
Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı		
T.C. Kimlik No/Vergi No		
Yatırımcının Adresi		
<p>..... İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile arasında tarihinde imzalanan numaralı hibe sözleşmesi kapsamında satın alınan makine ve ekipman ile inşa edilen taşınmaz nihai ödemenin yapıldığı tarihten itibaren 5 (beş) yıl süreyle izlemeye tabidir.</p> <p>Bu kapsamda, yatırımın yerinde kontrolü yapılmıştır.</p>		
	Evet	Hayır
Yatırımın mülkiyeti değişmemiştir.		
Yatırımcının unvanı değişmemiştir.		
Tüzel kişilerde hisse oranları değişmemiştir/Tebliğ hükümlerinde belirtilen kısıtlara uygundur.		
Tesis veya hibe kapsamında sağlanan makine ve ekipman başkalarına kiralanmamıştır/devredilmemiştir, sağlam, çalışır vaziyettedir ve faal olarak kullanılmaktadır.		
Yatırımın yeri değişmemiştir.		
Yatırımın konusu, amacı, niteliği ve niceliği değişmemiştir.		
Tesis faal durumda olup işletme planına uygun olarak faaliyetlerine devam etmektedir.		
Tesis, kayyum yönetiminde değildir, hakkında icra/iflas işlemi yapılmamıştır.		
Tesiste, başvuru aşamasında taahhüt edilen proje kapasitesine izleme süresi sonunda ulaşılmıştır.*		
<p>İl proje yürütme birimimizce tarihinde yapılan kontrolde tespit edilen hususlar yukarıda belirtilmiş olup varsa aksaklıkların Tebliğ ve bağlı mevzuat hükümleri doğrultusunda giderilmesi gerekmektedir. Aksi taktirde hibe sözleşmesi feshedilerek hibe kapsamında yapılan ödemeler gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilecektir./..../20...</p>		
İl Proje Birimi Personeli** Ad-Soyad Unvan İmza	Yatırımcı Ad-Soyad Unvan Kaşe/İmza	
<p>*İzleme süresi bitiminden önceki son denetimde doldurulacaktır. ** Tutanak, denetimi yapan personelin tamamı tarafından imzalanacaktır. İl Proje Yürütme Birimi ihtiyaç duyması halinde tutanağa yatırım konusuna göre eklemeye yapabilir.</p>		

5. DEĞİŞİKLİK YAPILMASI İLE İLGİLİ FORMLAR

EK-10.A
Değişiklik Talep Formu (DTF)

..... İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜNE

Tarih:

Proje Numarası:

Yatırımın Adı:

Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı ve Adresi:

Yukarıda bahsedilen sözleşmede, aşağıdaki tabloda belirtilen değişikliğin yapılmasını talep etmekteyim.

DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ				
DEĞİŞİKLİĞİN TÜRÜ	MEVCUT DURUM	TALEP EDİLEN DEĞİŞİKLİK	GEREKÇE	GEREKÇEYE İLİŞKİN DOKÜMAN
Tedarikçi/yüklenici değişikliği				
Tüzel kişi ortaklarının sermaye payı oranı değişikliği				
İş planında sunulan herhangi bir faaliyet döneminin başlangıç tarihi/süresi (Uzatma veya kısaltma)				
Bütçe kısıtlarına uygun olması koşulu ile herhangi bir harcama kaleminde değişiklik (Harcama kaleminin adı, miktarı, menşei ile ilgili değişiklikler)				
Yatırımın teknik özelliklerinde ya da çizimlerde değişiklik				
Yatırım yeri değişikliği				
Diğer değişiklik talepleri				

Talep edilen değişiklik için destekleyici dokümanlar ekte sunulmuştur ve aşağıdaki açıklamaları içermektedir.

.....
Açıklamalar (Teknik ve/veya mali gerekçeler)

.....

[Ad Soyad/Unvan ve İmza]

EK-10.B
Poz Değişikliği Talep Formu (PDTF)

Ek-7

Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı:
Proje Numarası:
Talep Tarihi:

GENEL KURALLAR:

Sözleşmedeki inşaat işleri için uygun harcama olarak kabul edilen pozlara ilişkin değişiklik taleplerinde aşağıdaki hususlar dikkate alınacaktır:

1. Poz değişikliği talebi inşaat faaliyeti başlamadan yapılabilir.
2. Yatırımın amacı gözetilerek yeni pozun, eski pozun işlevini yerine getirecek nitelikte olduğu Genel Müdürlüğün onayı sonrası il müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir. Onaylanmaması halinde değişiklik talebi reddedilir ve değişiklik uygulanmaz (Bir pozun, farklı amaçla kullanılacak bir pozla değiştirilmesi kabul edilmez).
3. Bir yapıdaki bir pozun yerine başka bir yapıya yeni bir poz eklenemez.
4. 2 nci madde gözetilerek çıkarılmak istenen bir pozun yerine aynı amaçlı birden fazla pozun yatırıma dâhil edilmesi ya da birden fazla pozun çıkarılarak yerine aynı amaçlı bir pozun yatırıma dâhil edilmesi talep edilebilir.
5. İl müdürlüğü tarafından değişiklik talepleri değerlendirilirken teknik analiz kapsamında değerlendirilen minimum kriterler, kapasite kriterleri, ulusal mevzuata uygunluk ve benzer hususlar gözetilir.
6. Yatırımcı, faaliyet dönemi içerisinde il müdürlüğü tarafından uygun bulunmuş poz değişikliği talepleri için inşaat tamamlanmadan önce zeyilname imzalamalıdır.
7. Yatırımcı poz değişikliği talebinde bulunurken aşağıdaki belgeleri sunacaktır:
 - a. Değişiklik ile ilgili yapının/yapıların karşılaştırmalı metraj değişim tablosu
 - b. Değişiklik söz konusu olan yapının/yapıların değişiklikleri içerir nihai metraji
 - c. Gerekliyse yetkili idarece onaylı yapı ruhsatı ve/veya proje çizimleri ya da projelerin ve/veya yapı ruhsatının yenilenmesine gerek olmadığına dair yetkili idareden alınan yazı

DEĞİŞİKLİK TABLOSU

DEĞİŞİKLİK SAYISI								
YAPI İSMİ								
ESKİ POZ NO	ESKİ POZUN TANIMI	ESKİ BİRİM	ESKİ MİKTAR	YENİ POZ NO	YENİ POZUN TANIMI	YENİ BİRİM	YENİ MİKTAR	GEREKÇE

Sözleşmenin uygun inşaat işleri kısmında yukarıda yazılı poz değişikliklerini yapmak istiyorum/istiyoruz. Yapılacak değişikliğin teknik anlamda uygun olup olmadığını bildirilmesini talep ediyorum/ediyoruz. Değişikliğin uygun bulunduğu dair kararın sözleşmeye zeyilname düzenlendiği anlamına gelmediğini; ödeme işlemlerinde dikkate alınması için inşaat tamamlanmadan önce taraflarca bir zeyilnamenin imza altına alınması gerektiğini; söz konusu zeyilname imzalanmadıkça sözleşmedeki mevcut durumun geçerliliğini koruyacağını ve zeyilnamede yeni pozlar için il müdürlüğü tarafından belirlenecek ve uygun kabul edilecek miktar ve birim fiyatları kabul edeceğimi/edeceğimizi beyan ediyorum/ediyoruz.

Yatırımcı/Temsil ve İlzama Yetkili Kişi (Tüzel Kişilerde)		
Adı Soyadı/Unvanı		
İmza	Tarih	Tüzel Kişilerde Kaşe

EK-10.C
POZ DEĞİŞİKLİĞİ KARAR BİLDİRİM FORMU

Ek-7

Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı:
Proje Numarası:
Talep Tarihi:

GENEL KURALLAR

Sözleşmedeki inşaat işleri için uygun harcama olarak kabul edilen pozlara ilişkin değişiklik taleplerinde aşağıdaki hususlar dikkate alınacaktır:

1. Poz değişikliği talebi inşaat faaliyeti başlamadan yapılabilir.
2. Yatırım amacı gözetilerek yeni pozun, eski pozun işlevini yerine getirecek nitelikte olduğu Genel Müdürlüğün onayı sonrası il müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir. Onaylanmaması halinde değişiklik talebi reddedilir ve değişiklik uygulanmaz (Bir pozun, farklı amaçla kullanılacak bir pozla değiştirilmesi kabul edilmez).
3. Bir yapıdaki bir pozun yerine başka bir yapıya yeni bir poz eklenemez.
4. 2 nci madde gözetilerek çıkarılmak istenen bir pozun yerine aynı amaçlı birden fazla pozun yatırıma dâhil edilmesi ya da birden fazla pozun çıkarılarak yerine aynı amaçlı bir pozun yatırıma dâhil edilmesi talep edilebilir.
5. İl müdürlüğü tarafından değişiklik talepleri değerlendirilirken teknik analiz kapsamında değerlendirilen minimum kriterler, kapasite kriterleri, ulusal mevzuata uygunluk ve benzer hususlar gözetilir.
6. Yatırımcı, faaliyet dönemi içerisinde il müdürlüğü tarafından uygun bulunmuş poz değişikliği talepleri için inşaat tamamlanmadan önce zeyilname imzalamalıdır.
7. Yatırımcı poz değişikliği talebinde bulunurken aşağıdaki belgeleri sunmuş olmalıdır:
 - a. Değişiklik ile ilgili yapının/yapıların karşılaştırmalı metraj değişim tablosu
 - b. Değişiklik söz konusu olan yapının/yapıların yapılacak değişiklikleri içeren nihai metraji
 - c. Gerekliyse yetkili idarece onaylı yapı ruhsatı ve/veya proje çizimleri ya da projelerin ve/veya yapı ruhsatının yenilenmesine gerek olmadığına dair yetkili idareden alınan yazı

İL MÜDÜRLÜĞÜ KARAR BÖLÜMÜ:

Bu form onaydan sonra yatırımcıya gönderilir/teslim edilir.

DEĞİŞİKLİK SAYISI								
YAPI İSMİ								
ESKİ POZ NO	ESKİ POZUN TANIMI	ESKİ BİRİM	ESKİ MİKTAR	YENİ POZ NO	YENİ POZUN TANIMI	YENİ BİRİM	YENİ MİKTAR	KARAR (Talep Uygun/Uygun Değil)

Sözleşmenin uygun inşaat işleri kısmında, yukarıdaki tabloda belirtilen poz değişikliklerinin yapılması talebi değerlendirilmiş ve il müdürlüğünün kararı tabloda gösterilmiştir. Değişikliği uygun bulunan pozlar için verilen karar, sözleşmeye zeyilname düzenlendiği anlamına gelmeyip ödeme işlemlerinde dikkate alınması için inşaat tamamlanmadan önce bir zeyilnamenin taraflarca karşılıklı imza altına alınması gerekmektedir.

Söz konusu zeyilname taraflarca imzalanmadıkça sözleşmedeki mevcut durum geçerliliğini koruyacaktır.

Ayrıca miktar olarak yukarıda gösterilen değer, sadece teknik anlamda öngörülen miktar anlamındadır. Yeni pozlar için hibe kapsamında değerlendirilecek miktar ve birim fiyatlar; mevcut sözleşmede önceki poza tahsis edilmiş bütçe ve önceki pozun birim fiyatı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının poz listelerinde yer alan poz birim fiyatlarına, bu Bakanlığın poz listelerinde yer almayan poz ve birim fiyatlar için ise gerekçe belirtilerek diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından belirlenen poz birim fiyatlarına göre belirlenecektir.

İl Müdürlüğü Adına

Adı Soyadı:
Unvanı:
Tarih:
İmza

Yatırımcı Adına

Adı Soyadı:
Unvanı:
Tarih:
İmza

ZEYİLNAME

BÖLÜM-1 SÖZLEŞME BİLGİLERİ

Proje Numarası	
Zeyilname Numarası	Sözleşme no/Kaçıncı zeyilname olduğu
Yatırımın Adı	
Yatırımcının Adı Soyadı/Unvanı	

BÖLÜM-2 SÖZLEŞMEDE DEĞİŞİKLİK

TARAFLAR

Bir tarafta İl Müdürü tarafından temsil edilen İl Tarım ve Orman Müdürlüğü (Bundan sonra “İl Müdürlüğü” olarak anılacaktır.) ile

GERÇEK KİŞİLER İÇİN

diğer tarafta, yasal ikametgahı olan, T.C. kimlik numaralı, (Yatırımcının adı soyadı/unvanı) (Bundan sonra “Yatırımcı” olarak anılacaktır) Bölüm-1’de tanımlanan Sözleşmede aşağıda belirtilen değişikliklerin yapılması hususunda anlaşmışlardır. Sözleşmedeki diğer hükümler değişmeden kalmıştır. Bu Zeyilname taraflara ait imzaların tamamlandığı tarihte yürürlüğe girer.

TÜZEL KİŞİLER İÇİN

diğer tarafta (Temsile ve İlzama Yetkili Kişinin Adı Soyadı/Unvanı) tarafından temsil edilen, kayıtlı ofisi (Ticaret Sicilinde Kayıtlı Ofis Adresi) adresinde olan, vergi kimlik numaralı (Yatırımcının adı soyadı/unvanı) (Bundan sonra “Yatırımcı” olarak anılacaktır) Bölüm-1’de tanımlanan Sözleşmede aşağıda belirtilen değişikliklerin yapılması hususunda anlaşmışlardır. Hibe sözleşmesindeki diğer hükümler değişmeden kalmıştır. Bu Zeyilname taraflara ait imzaların tamamlandığı tarihte yürürlüğe girer.

SÖZLEŞMEDE YER ALAN ESKİ (GEÇERSİZ) DURUM:

MADDE (ya da Ek-.....)

.....

SÖZLEŞMEDE YER ALACAK YENİ (GEÇERLİ) DURUM:

MADDE (ya da Ek-.....)

.....

BÖLÜM-3 TARAFLARA AİT İMZALAR

Bu Zeyilname, biri il müdürlüğünde kalmak ve biri de yatırımcıya verilmek üzere 2 (iki) nüsha halinde hazırlanmış ve taraflar adına aşağıda isimleri ve unvanları yazılı kişilerce aşağıda belirtilen tarihlerde imzalanmıştır.¹

İl Müdürlüğü Adına

Yatırımcı Adına²

Adı Soyadı:

Adı Soyadı:

Unvanı:

Unvanı:

Tarih:

Tarih:

İmza

İmza

1- İmza sayfası imzalanmalıdır ve diğer tüm sayfalar taraflarca paraflanmalıdır.

2- Yatırımcının gerçek kişi olması durumunda adı soyadı, tüzel kişilik olması durumunda yatırımcının temsil ve ilzama yetkili kişinin adı, soyadı ve unvanı yazılmalıdır. Gerçek kişiler için sadece imza, tüzel kişiler için imza yanında tüzel kişiliğin kaşesi gereklidir.